یادداشت

چون در درگاه معلی سواره تحت داغ مقرر است که چهره را می نویسانند و داغ نمایند در سپاه و سپاهیان که همراه داروغه ی باشند اما داغ میکنند اول آنکه نوبت چهره نویسی آن و تحصیل خاصه نمی باشد که چهره ایشان را نویسانند دوم آنکه داغ کج میکنند سواران التماس آنست که چهار سواره که سوای تحت داغ در صوبه دکن مقرر بودند در بالا سر مقرر شود که دو نفر تحت چهره نویسانند و دو نفر تحت داغ مدت تمام باشند

یادداشت ہائے عہد شاہجہانی

سنہ ۱۰۳۷ھ تا سنہ ۱۰۶۸ھ

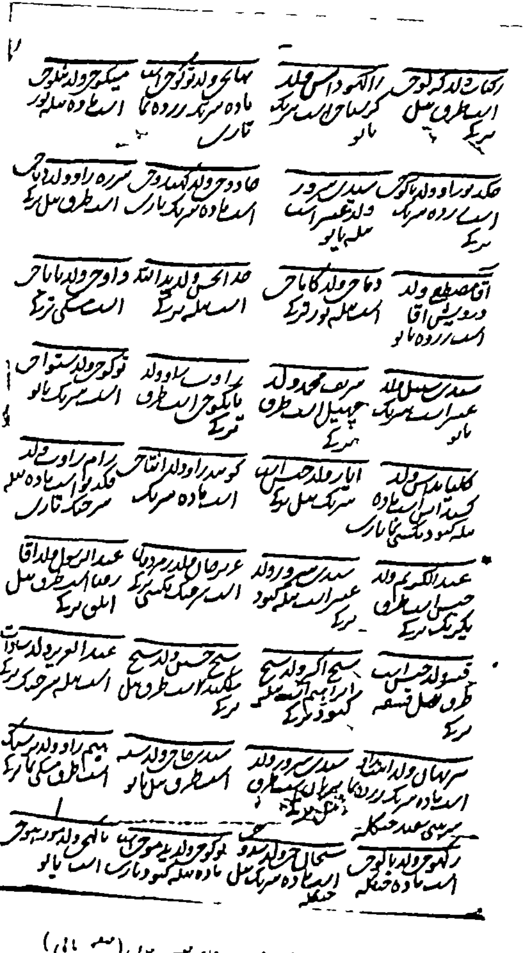

برکات ولد کرکوچ اسب طرق سل نرینه	الکو داس ولد کرساج اسب نرینه یابو	بهادر ولد نوکوچ اسب ماده سرنگ زرده تا تازی	میسکوچ ولد بلوچ اسب ماده سله بور
ملک نوسا ولد باکوچ اسب زرده سرنگ نرینه	سید سرور ولد عمر اسب سله یابو	جادوج ولد کمندوچ اسب ماده سرنگ تازی	سرره راو ولد داچ اسب طرق سل نرینه
آقا مصطفی ولد درویش آقا اسب زرده یابو	دماج ولد کاباج اسب سله بور نرینه	عبدالحسن ولد یدالله اسب سله نرینه	داوج ولد باباج اسب سکی نرینه
سید رسل الله عمر اسب سرنگ یابو	شریف محمد ولد چهیل اسب طرق نرینه	راوب ساو ولد باکوچ اسب طرق نرینه	نوکوچ ولد ستواچ اسب سرنگ یابو
کلیا مدحسن ولد کسید اسب ماده سله کمود مکسی تازی	ایار ولد حسن اسب سرنگ سل نرینه	کوسدر راو ولد اتاچ اسب ماده سرنگ	رام راو ولد ملک نو اسب ماده سله سرخنگ تازی
عبدالکریم ولد حبیب اسب طرق یکرنگ نرینه	سید سرور ولد عمر اسب سله کمود نرینه	عبدالرحمان ولد مردان اسب سرخنگ مکسی نرینه	عبدالرسول ولد آقا رضا اسب طرق سل ابلق نرینه
قسو ولد حسن اسب طرق سل قسقه نرینه	شیخ اکبر ولد شیخ ابراهیم اسب سکی کمود نرینه	شیخ حسن ولد شیخ سکندر اسب طرق سل نرینه	عبدالعزیز ولد سادات اسب سله سرخنگ نرینه
سرلهان ولد اشاله اسب ماده سرنگ زرده تا سرپیچی سعد خنکله	سید سرور ولد پیربان اسب طرق دمگیر نرینه	سید حاجی ولد سید اسب طرق سل یابو	بهیم راو ولد سیاک اسب طرق مسکی تا نرینه
رکهوج ولد بالوچ اسب ماده خنکله	شیخ سجان ولد سدو اسب ماده سرنگ سل خنکله	نوکوچ ولد ییموچ اسب ماده سله کمود تازی	بالهو ولد موربهوچ اسب یابو

مارواست و دواب نوح علاقه [illegible] (صفحه ثانی)

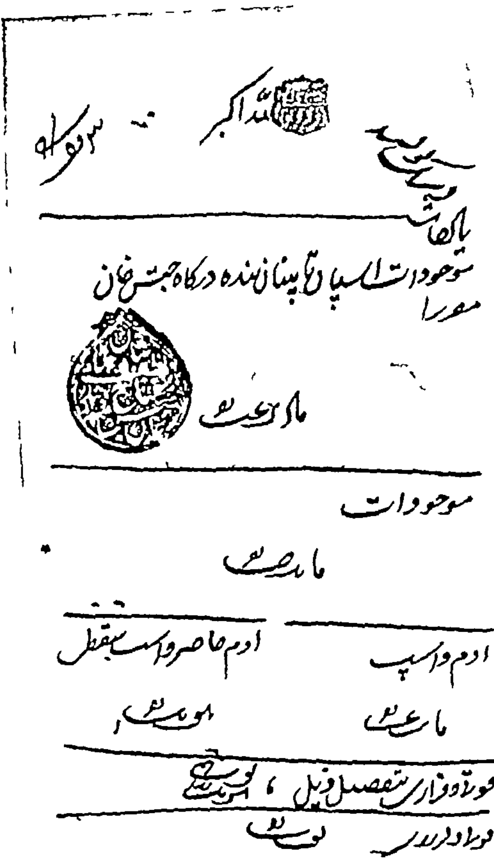

الله اکبر

یادداشت

موجودات اسپان تابینان بنده درگاه حبش خان

موجودات

ادم و اسپ

ادم حاضر و اسپ مقطل

موجودات فولادی بتفصیل ذیل

فولاد درروی

یادداشت موجودات فوج سعادت حسن خان (صفحهٔ اول)

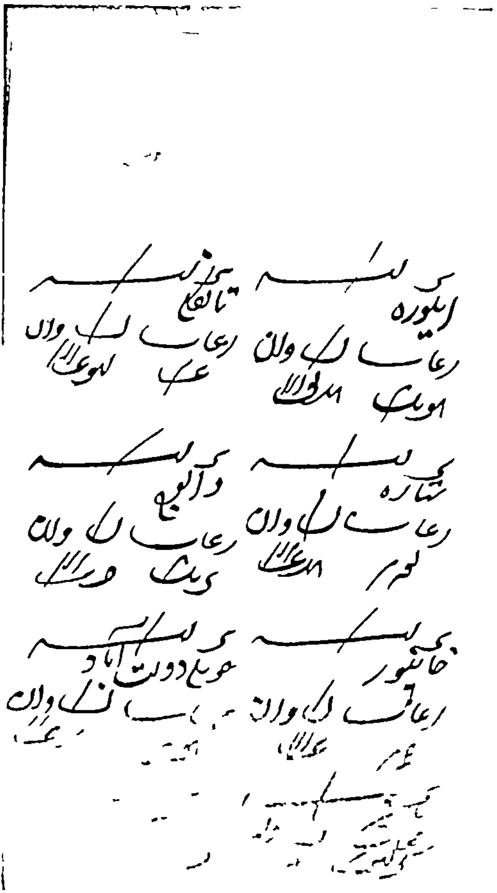

یادداشت مردم شماری و خانه شماری (صفحه ثانی)

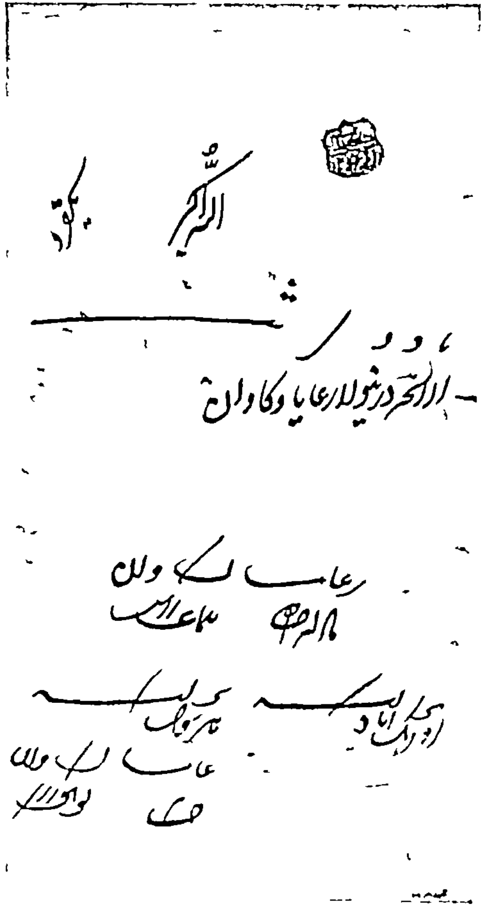

یادداشت مردم شماری و عام شماری (صفحه اول)

[illegible]

یادداشت درباره صو ـ دخل و صو ـ تادیه و مصرف (صفحه مالی)

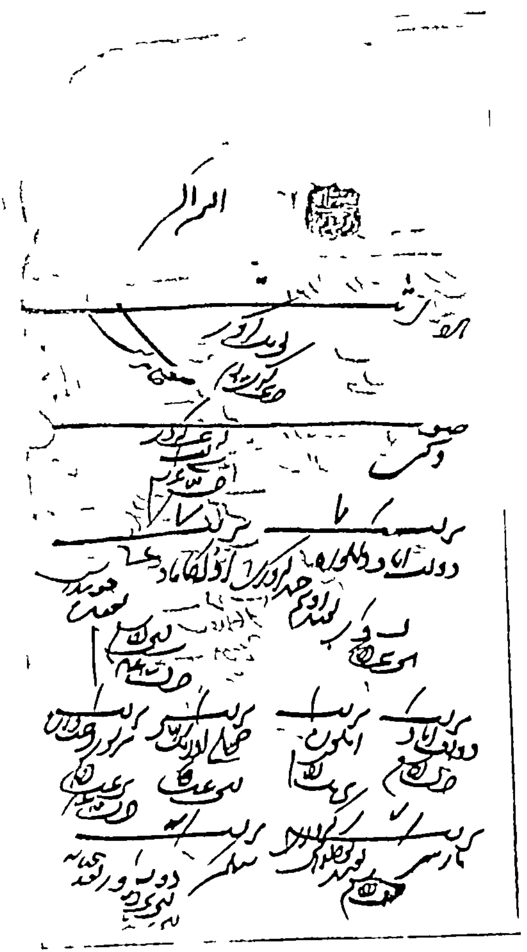

یادداشت دربارهٔ صوبه دکن و صوبه خاندیس و مهر (صفحهٔ اول)

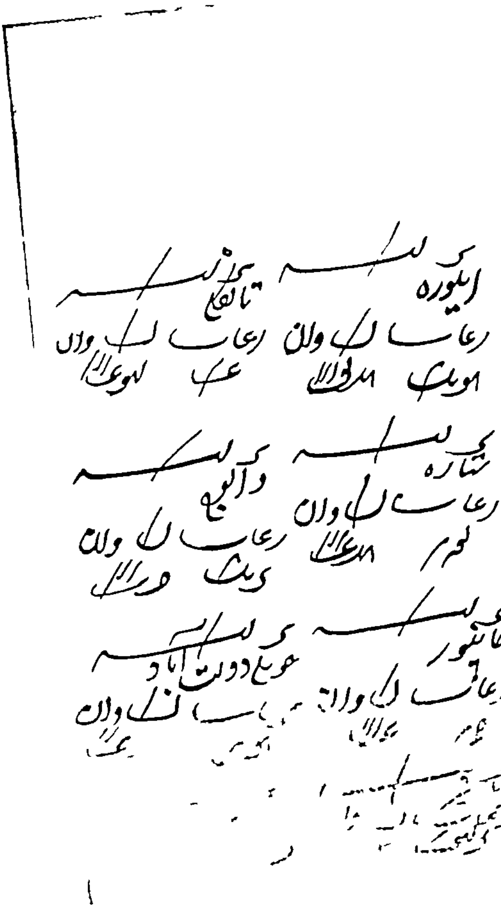
ایلوره
شتاره
خانپور
عوض دولت آباد

ماوراے مردم شماری و مادہ شماری (صفحہ ماقبل)

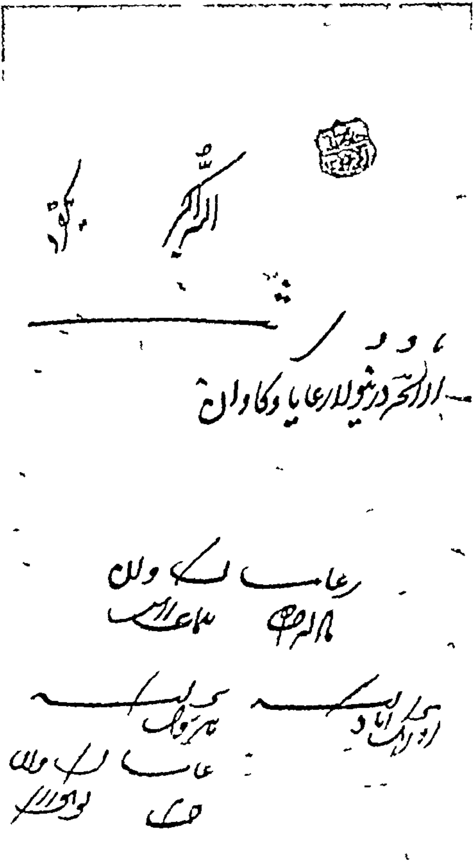

الله اکبر

از الحرم در شولار رعایا وکاوان

رعایت ولله

بالرحمه علاء الدین

[illegible]

ماده است مردم‌شناسی و مردم‌نگاری (جلد اول)

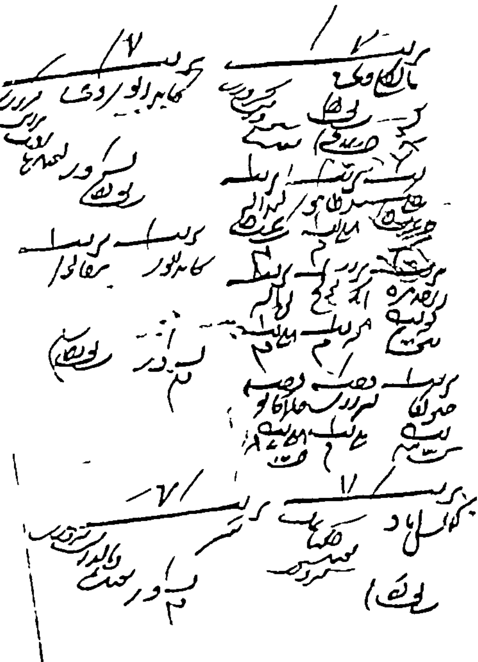

یادداشت در بارهٔ شعر - وزن و شعر - قافیه در شعر (شعر عالی)

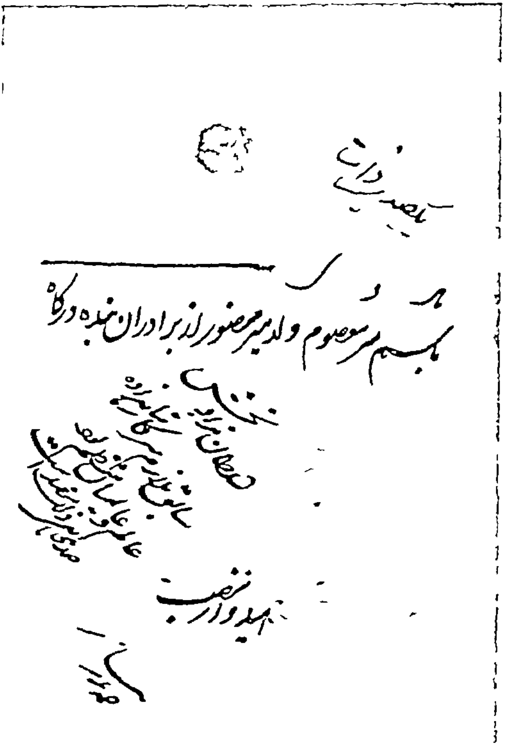

بتصدیق دارند

بابت اسم میر معصوم ولد میر منصور از برادران بنده درگاه

[illegible]

امیدوار بمنصب

احکام محرر مرسوم

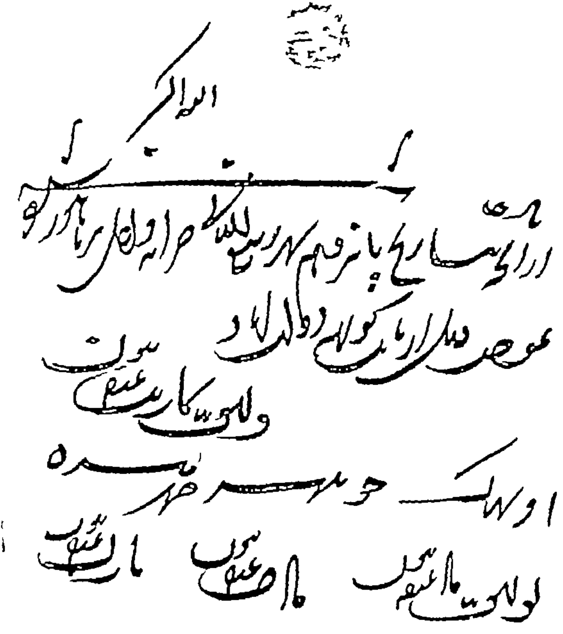

الله اکبر

یادداشت درباره جراید ایران در

بعرض عالی رسید

الله اکبر

حقیقت احوال پریشانی سادات مآب سید عبدالوهاب بعرض عالی

رسید که چون در خدمت مؤتمن قلعه [illegible] دارد دلنواخت

پریشان احوال است امر عالی متعالی صادر شد که [illegible]

بطریق مساعدت از کارخانه مرتفعه الحال [illegible]

دلنوازان عظام محوله نمایند

امداد سید عبدالوهاب در خدمت موتمن قلعه

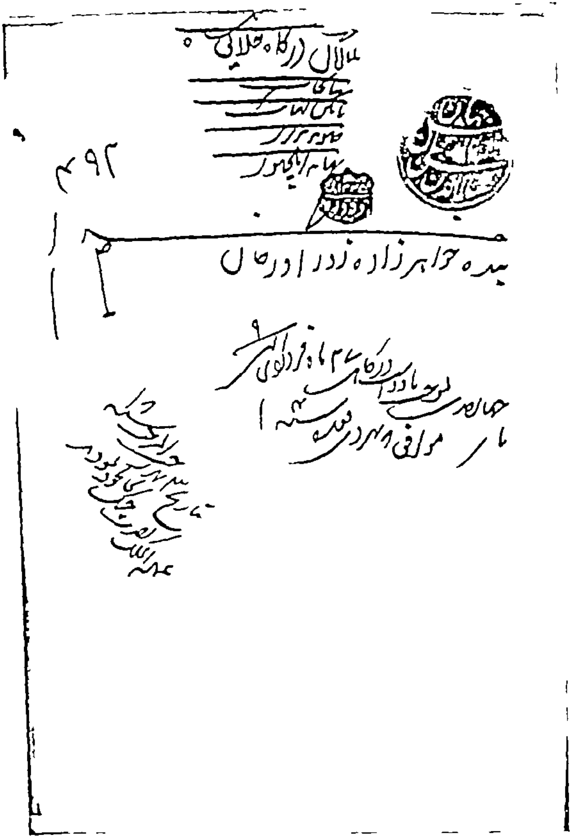

جلال درگاه جلالی

[illegible]

بنده خواهرزاده نذر ادر حال

۲۷ ماه [illegible]

[illegible]

مولفی [illegible]

۹۲

[illegible]

عبده

[illegible]

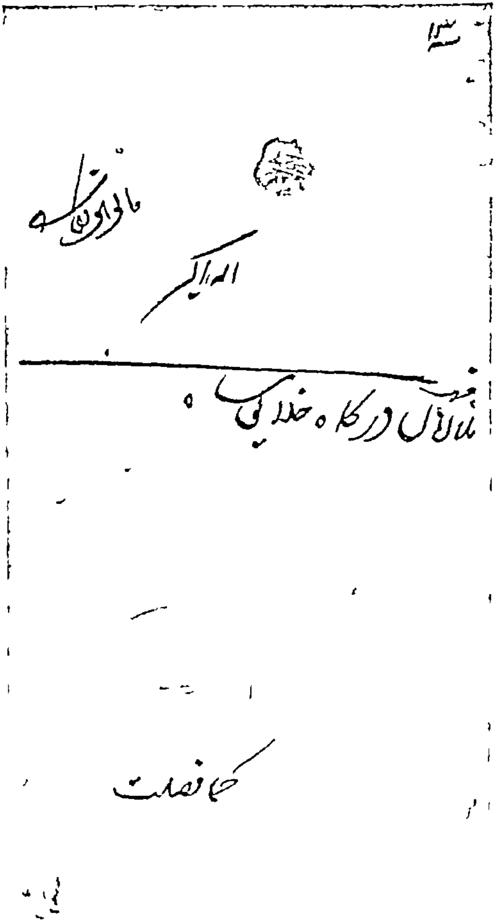

ملاحظه شد

الله اکبر

فهرست بندگان درگاه خدائی

[illegible]

صفحهٔ اول فهرست بندگان درگاه خدائی شاه

حضرت فردوس آشیانی شہنشاہ شاہ جہاں

سنہ ۱۰۳۷ھ تا سنہ ۱۰۶۸ھ

هژدَهم شوال سنه ۱۴ جُلوس یومُ السّبت

سارو بیگ ولد اله وردی بیگ منصبدار برادری عبدالرسول خان خویش
بے رخصت خان مشارالیه بنا اورنگ آباد آمد بسادرف خان-ومی الیه
گفت که داخل وَاقعه نمایند که اُورا از نوکری برطرف سازند

برطرف اعتبار نمایند

امر جلیل القدر رسید صدور یافت که سارو بیگ را برطَرف نمایند

وقائع کلیان

بابت

سنہ ۱۴ جلوس

مطابق سنہ ۸۲ ۱ہجری

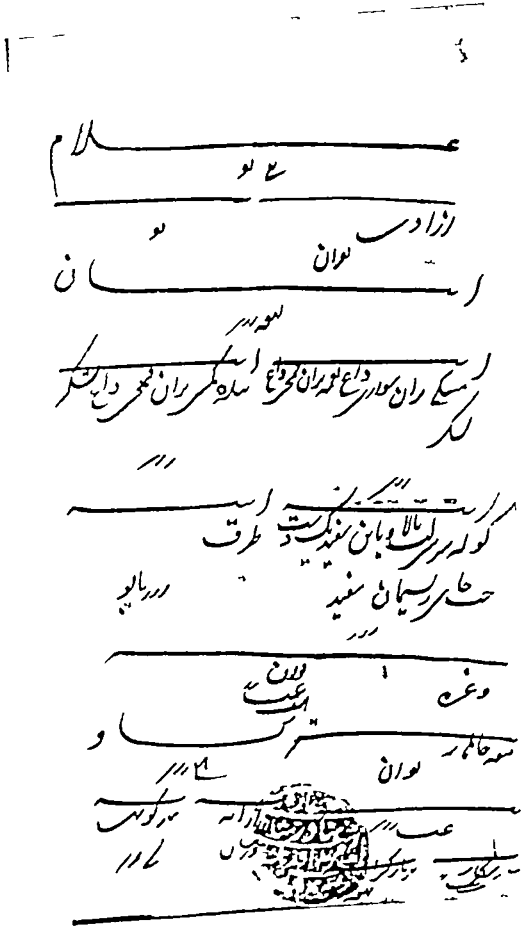

اطلاع وفات و انضمام اسباب ملک غوری جمعدار (ضمیمه رابع)

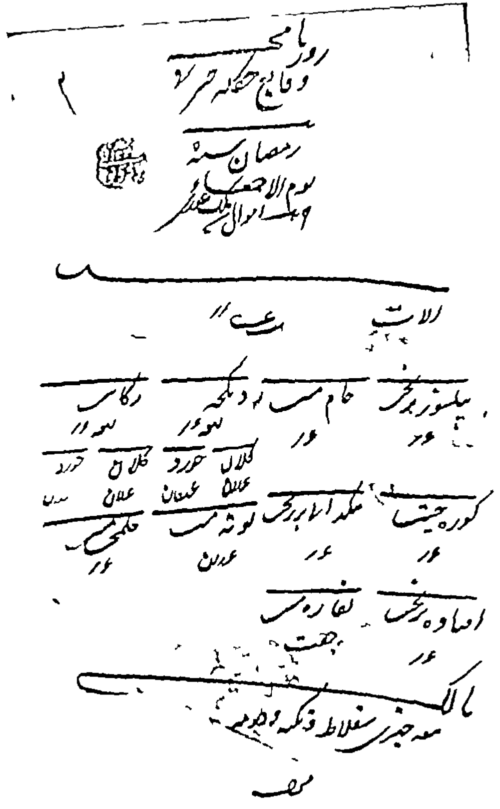

روزنامچه
وقایع چکله حضور

رمضان سنه
یوم الاجمعه
... احوال ملک عوض

آلات [illegible] ۱۱

رکاب	۲ دیگچه	جام مس	پیلسوز برنج
عدد ۱	عدد ۱	عدد ۱	عدد ۱

خورد	کلان	خورد	کلان
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

چلمچی مس	لوته مس	[illegible] برنج	کوره جست
عدد ۱	عدد ۱	عدد ۱	عدد ۱

نقاره مس	آفتاوه برنج
بجهت	عدد ۱

مال
معه جبری سقلاط و تکیه و [illegible]

[illegible]

اطلاع وفات و استنام اسباب ملک عوری منصبدار (صفحه ثالث)

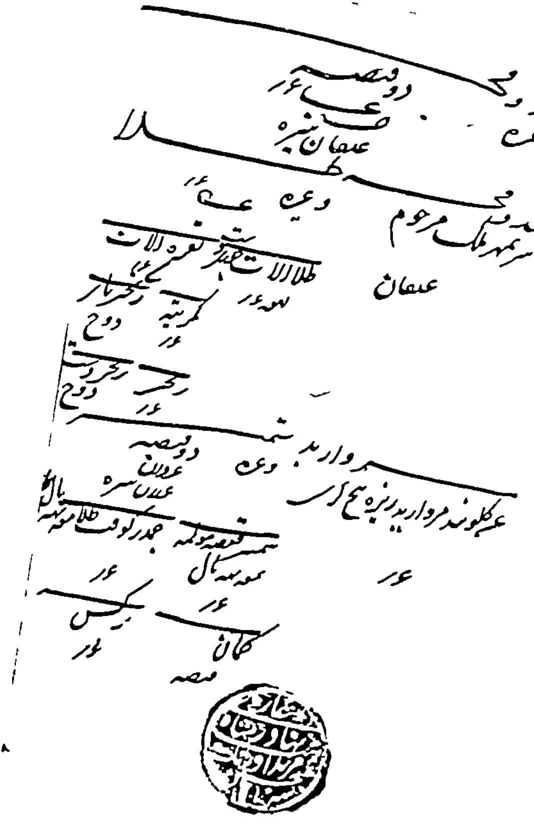

صندوق ... دو قبضه

عقیان ... نقره

طلا

صندوق ... ملک مرحوم

سر بمهر ملک مرحوم

طلا آلات ... نقره آلات

عقیان

زنجیر

مروارید

کمان

اطلاع وقایع وا [illegible] تمام اسباب ملک عنبری [illegible] (صفحه ثانی)

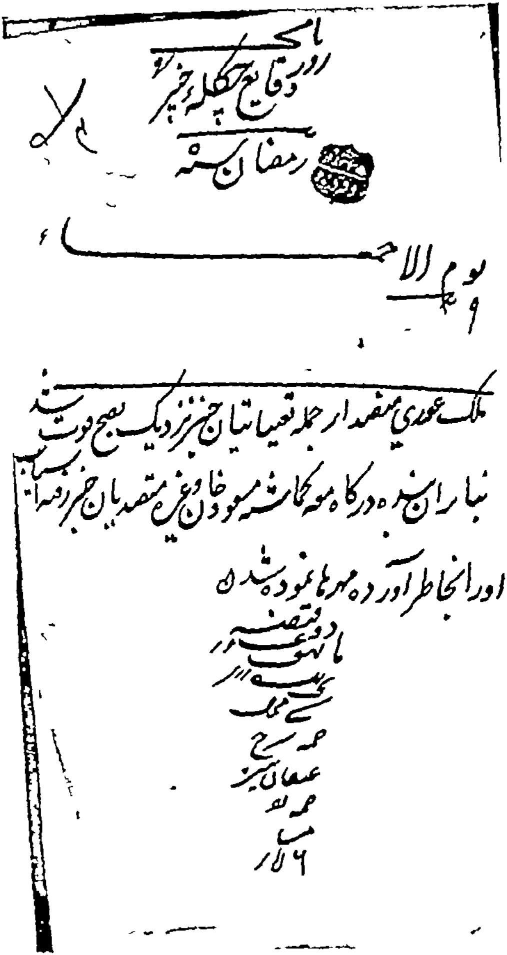

روزنامچه وقایع چکله جنیر

ماه رمضان سنه ۲

یوم الاحد ۹

ملک عوری منصبدار از جمله تعیناتیان جنیر نزدیک بصبح فوت شد
نبار ان نموده درگاه معه گماشته مسعود خان وغیره متصدیان جنیر رفته اسباب
او را انجا طر آورده مهرها نموده شد

دو قبضه
ماهی [illegible] ۱۱
[illegible] ۱۱۱
[illegible]
[illegible]
عماری [illegible]
[illegible]
[illegible]
۱۱۶

اطلاع و دست و استحکام اسباب ملک عوری منصبدار (صفحہ اول)

روزنامچہ وقائع چکلہ جیپر

بابت

سنہ ۵ جلوس عالمگیری

مطابق سنہ ۱۰۷۳ ہجری

۱۶-رَمضان سنه۵ جُلوس یوُم الجُمعه

اوّل ستد مصور نو حداره مسجد جامع ساهد

دیگر مید - محل موضع اودسل معموله برگه رای ورکیف حورده یکوها محل حلف نوده برای مید - محل کوهاند کوررحم سمسر روده اس حر - محمد سگ اس برگه مسطور رسیده مید - ید کور را آورده در ضد ساعت

روزنامچه وقائع

صوبه بنگاله

بابت

رمضان سنه ۵ جلوس

مطابق سنه ۱۲۳ هجری

۱۶ - ربیع الثانی سنه ۱۰۷۳ھ یوم الثلاثا

اوّل آنکه پروانهٔ امانت خان به کروری رسید که محال جاگیر اهتمام خان مرحوم بخالصهٔ شریفه ضبط نماید چنانچه کروری مذکور در قصبهٔ عمل نیافته در پرگنه عمل می کند مردم اهتمام خان می گویند که قصبهٔ متعلق به قلعه است تا آمدن قلعه دار دیگر مایان تحصیل می کنیم جواب خواهیم داد۔

دیگر آنکه یک قطعه ملوه نوشتهاے وکیل اهتمام خان از درگاه به ڈاک چوکی آمد پیشتر از فوت خان مرحوم فرستاده بوْد۔

مدتیست ملوه روانه ساخته بود خلاصهٔ مضمون آنکه بتاریخ هفتم شهر جمادی الاول رایات عالیات متوجه دارالسلطنت لاهُور خواهند شُد۔

۱۴ - ربیع الثانی سنه ۷۳ ۱ھ یوم الجمعه

اول آنکه دو کان سرکار کوه نام عامل متصل چاه و نیمه که وقت شب
دزدان شگاف کرده بودند عامل زود خبر دار شد خبرے سوا شد نبرد
دیگر آنکه شیخ محمد عرب و عمر بگرا دو نفر ساد از سحا ور کلماں شد
آمده و بنگلور می روند

۱۰ - ربیع الثانی سنه ۱۰۷۳ ھ یوم الاربع

اوّل آنکه سکهدیو تحویلدار ظاهر ساخت که قبل ازین پول سیاه بریدی عمل دکھنیان بحساب مس وزن کرده در قلعه کوٹهه ذخیره نگاه داشته بودند بدزدی رفته بود درین ولا معلوم شد که نرسیان ولد یوتاجی آهنگر ملازم سرکار خاصه شریفه از جمله تعینات از قلعهٔ مذکور دزدیده بود محصور شده انگاه اقرار نمود که کم کم به بیست دفعه از کوٹهه ذخیره بر آوردم کلید ساخته پیش خود داشتم قفل را وا می کردم و مهر متصدیان را امانت می داشتم بدست مس فروشان و صرافان و بقال قصبه اودگیر فروخته ام مس فروش وغیره را طلبیده پرسید فی الحال بدستخط خودها آنچه خریده بودند نوشته دادند و نیز منادی کرده بودند خبر شنودند الحال آهنگر مذکور و مس فروش و صرافان وغیره که قبول این معنی کرده اند در بندی خانه قلعه هستند درین باب هرچه امر شود -

وزن مس ۷ من بوزن شاهجهانی
تخمیناً ۲۰ ثار

دیگر آنکه دتاجی نام برهمن چغل ساکن اودگیر پیش اهتمام خان چغلی بسیار می کرد رعایا بتنگ آمده بودند بنابران متصدیان خان مرحوم دتا مذکور را سر تراشیده رو سیاه ساخته در شهر گردانیده سر دادند و در عمل مرحوم حسام الدین خان هم تنبیه شده بود-

۶ - ربیع الثانی سنه ۳۹ ۷ ۱ھ یوم السبت

آنکه در خانه جهانگیرقلی منصبدار که منصب دوصد و سی و بیست سوار

مرورا راست دزدی شده بعد از تحقیق و تفحص ظاهر گردیده که سهراب نام

خانه زاد جهانگیرقلی - اتفاق داده دزدید مفصل

کسکس هر

خانه دهکدکی طلا

ساله نقره معدرکالی

روح

عدد

موهی ماله طلا

عدد اں

عدد

۱۶ - ربیع الاول سنه ۱۰۷۳ھ یوُم الاَحد

آنکه اهتمام خان اندرون قلعه در کوتهری خلوت باست دیوان خانه جهروکه
خوابیده بود بوقت نصف شب انیس نام غلام مرشد قلی خانی بکارد گلوے
اهتمام خان را بریده همان لحظه جان را بحق تسلیم نموده بعد ازان عورات
را خبر شده بر سر نعش آمده فریاد بر آوردند و غلام مذکور همان جا همان لحظه
کشته شد الحال کلب علی نام پسر اهتمام خان مرحوم اندرون قلعه است از قسم
مال و اموال و اسباب وغیره کارخانه جات در تصرف کلب علی مذکور است
و بندوقچیان بادشاهی در دروازه نشسته اند و مقرر شده که اهتمام خان را
به اورنگ آباد بهشت نهاد ببرند امروز در باغ محمودی خواهد بود و فردا تابوت
روانه شاه اورنگ آباد می شود تخمیناً سن کلب علی پسر اهتمام خان مرحوم دوازده ساله
خواهد بود بعد ازین آنچه رو خواهد داد داخل واقعه خواهد نمود -

تابوت اهتمام خان به مقبره به شاه اورنگ آباد مرشد قلی می برند -

۲۵-صعر سه ۴۳ ۱ھ یوم الا س

اول آنکه اسمام حاں ورد واں حاـ طلعه ـــسه بود
دیگر آنکه اساں صا نگرلی راے داع ـ ماندرٔمس صا اند ں حسں
ورساده
دیگر آنکه ناراں سدٔ
دیگر آنکه حاں مـــسارٔاسه ک طعه ملوه وٗاک حوکی مس وکیل
ـ سا صماں آناد ورساد

رُوزنامچہ وقائع قلعہ اُودگیر

بابت

سنہ ۱ [illegible] ہجری

۲۹ - شوال سنه ۵ حلوس همایون یوم الثلث

ستد سلطان سر سسد دراح سعی که قطب الملک اورا طلبیده ودکه صبیه
حودرا باو بدهد درین ولا سرانجام کدحدائی سید سلطان را سامان کرده که سارح
ست و ستم سهر ذی الحجه سنه ۵ صبیه حودرا باو بدهد این حبر والعست
بعدازین آمده زود بهد داخل واقعه حواهد کرد

۱۱- شوال سنه ۵ جلوس یوم[۲] الثلثاء[۱]

اوّل آنکه قطب الملک دو کاوران بجهت علی عادل فرستاد

دیگر آنکه حواله دار قلعه بهونگیر سه[۳] صد بان و شست کوپه باروت به قلعه گلکنده فرستاد۔

۹ـ شوال سنه ۵ جلوس یوم الاحد

اوّل آنکه محمّد علی واقعه دار قلعه و ن کنده ۳ هزار هون و دو کاکمی
نعره ار بابت است و یک کوره دان عره سحب قطب الملک رد
سند مطغر فرساده بود و سند مطغر به قطب الملک گر را سد

و دیگر آنکه اسب ر بذی و سکه کو بل کنده معرف به عبدا صمد ملا بات
قطب الملک بود و پانصد هون گر را سد قطب الملک اور امرا یا وطره مرصع
سکاری و یک قبضه شمشیر و یک راس اسب داد

۵- شوال سنه ۵ جلوس همایون یوم الاربعاء

عضد الخلافة الکبری رکن السلطنة العظمی امیر الامرا پروانه به بنده درگاه نوشته بود که داول دیسمکه پرگنه وروال متعلقه ناندیڑ تا سبحانی دیسمکه پرگنه کولاس متعلقه قطب الملک متفق شده دیهات پرگنه وروال را می برند و باعث خرابی پرگنه می شود داول را حوالهٔ کس فتح جنگ خان نمایند درین باب بندهٔ درگاه آنچه گفتگو بایست کرده۔ قطب الملک نمود جواب می دهند که داول در ملک ما نیست و کس همراه می دهیم که هر جا داول را در ملک ما بیابند یا نشان بدهند بسته حواله کس فتح جنگ خان نماید درین ضمن کسے چه می داند که داول در کجاست و حقیقت این صورت دارد که داول در پرگنات ایشان ست یا سبحانی متفق شده باشارهٔ این جماعه این کارها می کنند و ایشان خود جواب چنین می دهند و پے حکم بشدت نرسانند درین باب هر چه حکم شود۔

۴ـ شوال سنه ۵ جلوس همایون یوم الثلثاء

از جمله ده لک روپیه وجه معاش مقرری که به عبدالصمد خاص مبلغ
شده تا تاریخ صدر شصت و نه هزار روپیه صد و یازده روپیه سه و سه پاو سکه مبارک
عالمگیری واصل ساخت

۲۵ - رمضان المبارک سنه ۵ جلوس یوم الاحد

اول آنکه والدهٔ قطب الملک بجهت رضا قلی فوجدار کرناٹک سراپا و چهار کاوڑا نبه فرستاد ۔

دیگر آنکه قطب الملک دو کاوڑا نبه بجهت علی عادل فرستاد ۔

دیگر آنکه زمیندار قلعه اودگیر یک جوڑا حلقه مرصع کاری که در دست می کنند و یک انگشتر یاقوت به حسینی قلعه دار قلعه مذکور داده بود حسینی مذکور آن حلقه و انگشتر را پیش قطب الملک فرستاد ۔

۲۳ - رمضان المبارك سنه ۵ جلوس همایون یوم الجمعه

شمار زنجیر فیل از نر و ماده از بابت مرجان و نعمت سوداگر - مفصل

داخل عمده شود شد

(۴) زنجیر

قیمت

(۲۷۴) هون و

(۴) روپیه

خریدار عباس قلی و معصوم بیگ

گماشته عمدت خان

(۳) زنجیر

قیمت

(۲۷۴) هون

(۳) زنجیر

زنجیران دندان دار

قیمت

(۱۸۵) هون

زنجیران دندان دار

(۴) زنجیر

خریدار رام داس گماشته راجه جر"وح

جوان زنجیر ماده فیل

قیمت

(۴) روپیه

زنجیر ماده فیل

زنجیر ماده فیل

قیمت

(۸۹)

زنجیر ماده

۱۸ - رمضان المبارك سنه ۵ جلوس همایون یوم الاحد

قبل ازیں. بتاریخ یازدهم شهر رجب المرجب سنه ۴ داخل واقعه شده که حاجی محمد صادق کاشی نوکر عضدالخلافة الکبریٰ رکن السلطنة العظمیٰ امیر الامرا برائے خرید بعضے اشیاء به حیدرآباد آمده و سفارش عضدالخلافة الکبریٰ بجهت میر احمد داماد قطب الملک آورده. بتاریخ صدر بمعرفت میر احمد ملاقات قطب الملک نمود و او را سراپا دادند۔

١٦ - رمضان المبارک سنه ۵ جلوس یوم الجمعه

اول آنکه موسی معتمدار سه هزار و پانصد هون ارباب کان الماس عی کر

باجارهٔ اوست ـ قطب الملک داد

دیگر آنکه قطب الملک دو نفر انگریز گوله انداز رو مسب و ح مر

بان انداز ـ قلعه مسدک ورساد

دیگر آن که قطب الملک مرا ما صحب زمینداران اطراف قلعه اودگر رد

حسبی قلعه دار قلعه مذکور ورساد که ماهار رساند

روز نامچہ وقائع بلدہ حیدر آباد

بابت

سنہ ۵ جلوس عالمگیری

مطابق سنہ ۱۰۷۳ ہجری

جلد ۱

19 - رجب سنه ۹ جلوس [illegible]

[illegible]

اول آنکه قطب الملک خطے بصدد دو [illegible]

بود شده آن خط را بعین اعتمادخان فرستاد

دیگر آنکه ابلیم بر زمیندار قلعه دیگر راکه از حیدرآباد ساره رده

مسافت وارد قطب الملک طامده ابلیم هرمد کور باماحد بدو خی آمده

بمعروف محمدامین قلعه دار قلعه گلکنده ملاقات شود و [illegible] برا سد

وا ابلیم هرمد کوررا اشترانا داده که همراه محمدامین باشد

دیگر آنکه قطب الملک مواری سه صندوق سربمهر بجهت [illegible] خود فرستاد

وکیل مذکور شده درگاه فرستاده بود دستک راه بادارالخلافه شاهجهان آباد

وڈاک چوکی همراه داده شد

۱۵ - جمیدی الثانی سنه ۴ جلوس همایون یوم الاحد

اول آنکه حیدر رفو جدار سکاکل دو خواجه سرا و دو راس اسپ تاکن ابلق و چهار ڈور آہو بہ جہت قطب الملک فرستاد -

دیگر آنکه محمدؐ قاسم قلعه دار کولاس سرحد کلور آمده به معرفت میر احمد داماد قطب الملک ملاقات کرد و یک راس اسپ ترکی گزرانید و او را سراپا داد -

۱۹ - رجب سنه ۴ جلوس یوم الجمعه

اول آنکه قطب الملک خطے بصحه خود بوسه مهر سده درگاه فرساده

بود سده آن خط را بمهر اعتماد خان فرساد

دیگر آنکه ابلغم بیر رعندار قلعه و دیگر راکه از حیدرآباد سار ده کروه

مسافت دارد قطب الملک طلبیده ابلغم بیر مذکور با ما حضر شد و قسمی آمده

بمعروف محمد امین قلعه دار قلعه گلکنده ملاقات شود و سه صد هون گذرانید

وابلغم بیر مذکور را استرا باد داده گفتند که همراه محمد امین باشد

دیگر آنکه قطب الملک جواهری سه صندوق سر بمهر تحت صحه خود فرساد

وکس مهر سدۀ درگاه فرستاده بود و سک راه با دارالخلافه شاهجهان آباد

وڈاک چوکی همراه داده شد

۱۵ - جمیدی الثانی سنه ۴ جلوس همایون یوم الاحد

اول آنکه حیدر رفو جدار سکاکل دو خواجه سرا و دو راس اسپ تاکن ابلق و چهار ڈور آهو به جهت قطب الملک فرستاد -

دیگر آنکه محمد قاسم قلعه دار کولاس سرحد دکلور آمده به معرفت میر احمد داماد قطب الملک ملاقات کرد و یک راس اسپ ترکی گزرانید و او را سرایا داد -

یوم السبت
۱۴- جمیدی الثانی سنه ۴ جلوس

اول آنکه ر دیک قلعه گلکنده در جاے که دو بدی نکما سده و در آن جا
قطب الملک هر سال عمل می کند سال ع صدر سر ا محل جو در ته عمل کرد

دیگر آن که محمد حسن مصدی فرباس بدر محملی پش رواه مدرسد

دیگر آنکه قطب الملک سپاه سوار و صد ساده رو اندازه قلعه کولاس
فرستاد۔

۱۴ - صفر سنه ۴ جلوس همایون یومُ الاحد

مذکور می شود که قطب الملک صبیّه خود را به علی عادل میدهد و درین نزدیکی خواهد شد ظاهرا گفتگو درمیانه هست بعد ازین هرچه رو دهد داخل واقعه خواهد نمود۔

۱۶ - محرم الحرام سنه ۴ جلوس همایون یوم الاحد

قبل از س سارح سـ و هم سهردی الحجه سنه ۴ داخل واقعه سوده ودکه
لطف الملک سـ آرارد بدان وورد گاو بعادت معهود برمی آمد الحال
آرار برطرف سد بالی الحال بارورد بدان و گاو عود سوده ورمی آید بعدا رس
آسمه روی دهد داخل واقعه خواهد سود

۹ - محرم الحرام سنه ۴ جلوس یومُ الاحد

تا حالت تحریر پنجاه هزار روپیه و یک لک و بیست هزار هون کهره از وجه پیشکش مقرری تحصیل شده قبل ازین یک لک روپیه از جمله هون تحصیل ارسال خزانه عامره شاه اورنگ آباد نموده داخل واقعه شده بود و قبض الوصول متصدیان خزانه رسیده و ده هزار هون و پنجاه هزار روپیه به خان محمد ملازم عضد الخلافة الکبریٰ رکن السّلطنت العظمیٰ امیر الامراء داده شده که هون را بجنس و روپیه را سکه مبارک عالم گیری به خزانه عامره شاه اورنگ آباد واصل سازند این حقیقت نیز داخل واقعه شده و تتمه هون را بجنس بموجب حکم جهان مطاع عالم مطیع درین دو روز بعد از ده محرم ارسال خزانه عامره شاه اورنگ آباد خواهد نمود و وجه پیشکش که برحواله داران از محصول سال حال تنخواه کرده اند کسان بندۀ درگاه با کسان قطب الملک رفته بموجب تحصیل این ملک بوصول خواهند رسانید انشاء الله تعالیٰ -

۸- محرم الحرام سنه ۲۹ جلوس یومُ السبت

در باب عراب ملک سگ که ولسدر و ملمار در سدر سکاکل گرفته اند
قطب الملک به سور راو جوا بدار ســدر معحلی ىش و سه بود که عراب را
ارکسان ولسدر بگر دوں سور راؤ بد کور ر ولسدر و ملماردسے بدارد واس
حماعه در سدر معحلی ىش اطاعب کے می کسد سور راؤ جواله دار عدرے
وسه بود که اس معدمه در سکاکل واقع سد حسدر بو بدار اسحا ماند عراب را
بگر د حعیعت اں سب که اں حماعه در سادر قطب الملک هر مه می حواهد
می کسدو حوا ۔ داراں ر ں حماعه دسے بدار ندو ند کورمی سود که حسدر بو بدار
در س کار باس حماعه سر ىک بوده در س صورب حسدر ند کور حوں عراب را
حواهد گرفت اگر ۔ حکام سادر ىگاه و ىدر مبارک سورب حکم حهان مطاع
عالم مُطیع صادر گردد که ۔ کسان ولسدر باکسد سا سد عواب وبال بدسب حواهد آمد

۶ - محرّم الحرام سنه ۴ - جُلوس یومُ الخمیس

اوّل آنکه قطب الملک بجهت میر احمد داماد خود و محمّدؐ مقیم وکیل والی ایران و نوکران از سیّد مظفر وغیره سراپاۓ که در ده محرم می دهند بخانهٔ آنها فرستاد -

دیگر آنکه قلعه دار بهونگیر ده کوپه باروت و دو صد و پنجاه بان بقلعه گلکنده فرستاد -

دیگر آنکه قطب الملک و والده اش بجهت رضا قلی سراپاۓ ده محرم فرستاد -

۲ ۵

۳ـ محرم سنه ۴۴ جلوس همایون یوم الاسں

اول آنکه قطب الملک سها سواروی صد ساده سدو وقعی ـ کولکند

که سرحد سها وراسب فرساد

دیگر آنکه حواله دار و مل کندر سه صد مال یک صدو سپاه گوه آمی

قلعه کلکنده فرستاد

دیگر آنکه والده قطب الملک یک کاور میوه تحف علی عادل فرساد

۲ - محرّمُ الحرام سنه ۴ جلوس همایون یومُ الاحد

اوّل آنکه قطب الملک خطے و بیست و پنج پارچه قلمکاری بجهت سیّد الیاس که از نوکران علی عادل است نزد کاکا هرکارهٔ خود فرستاده که باو برساند ۔

دیگر آنکه قطب الملک بجهت محمّد مقیم وکیل والی ایران دو طبله میوه فرستاد ۔

دیگر آنکه میر کمال از نوکران قطب الملک چهارده جلد کتاب گزرانید و اورا سراپا داد ۔

غرۀ محرم الحرام سنه ۴ جلوس همایون یوم السبت

اول آنکه حالت تحریر خبر رسید که جمار عضد العلاء الکبری رکن السلطنة العظمی

خان زمان سپه سالار از بدر رحمت - سد را اسحاق بیگ کرد مک - سکاکل

است لشکر کرده سده درگاه کس فرستاد که خبر کسته سدن باسحاع ار باوجداے جمار

تعمق سوده بوسه ساور دو بعدا ررسیدن خبر جمعیت را داخل واقعه خواهد سود

دیگر آنکه الماس ناب موهن داس - موجب حکم جهانمطاع از قطب الملک

گرفته مغصوب سوار و ساده قطب الملک بدار الفتح ظفر آباد پیش امارت

ساه خان زمان فرستاد که خان مشار الیه مغصوب سواران خود پیش

اما بـ خان نفرسد وار سجا امات خان ارسال درگاه آسمان جاه ساید حکم

نظام الدین احمد از جانب قطب الملک - سده درگاه سعام سوده بود که

موهن داس و جاو بدان الماس را باد لاسا کرده ام الماس را بدرگاه جهان ساه

ارسال دارند اگر قابل سرکار جهان مدار بوده باسد هر فیبے که معمان

نا سر خلاف مصر قیمت کنند در وجه پیشکش مجرا نهند و اگر پسند نشود

حساب کنند

روزنامچہ وقائع بلدۂ حیدرآباد

بابت

سنہ ۴ جلوس عالمگیری

مطابق سنہ ۱۰۷۲ ہجری

۲۶ - ذی قعده سنه ۱۰۷۲ هجری یوم الجمعه

اول آنکه اهتمام خان اندرون قلعه در چاند برج نشسته بود - بعد ازان بوقت آخر روز به زیارت پیر موسیٰ متصل شهر است رفته باز داخل قلعه شده -

دیگر آنکه ملا امالی و رمضان قلی تبریزی از شاه اورنگ آمده به حیدرآباد می روند پیاده اند و گدا -

دیگر آن که رگھنات وغیره قوم ندیله بے روزگار از اورنگ آباد و قندهار آمده بدارالفتح ظفرآباد می روند پیاده اند -

مقدار (۲۲) نفر

دیگر آنکه فتح محمد نوکر میر سید محمد واقعه نویس از اورنگ آباد آمده به حیدرآباد می رود یک یابوے سواری و سه پیاده همراه دارد -

دیگر آنکه الله وردی گدا وغیره چهار نفر مسافر پیاده را خیرات داد

مقدار (۱۹) عدد روپیه

۱۷ - ذی قعده سنه ۱۷۲ ھ یوم الثلاثا

اول آنکه دولت خان سوداگر از حیدرآباد آمده۔ لشکر حضرت از می رود سه اسپ سواری و پنج نفر پیاده همراه دارد

دیگر آنکه حاجی عبدالله بے روزگار از اورنگ آباد خجسته بنیاد آمد برای نوکری۔ ظفرآباد می رود سواری سه راس اسپ و دو گاو هشت نفر پیاده همراه دارد

دیگر آنکه ملک سنگ نوکر نامدار خان برای کار خود از عساکر حضرت برآمد بارجواهر رفت۔

دیگر آن که امان الله نام مسافر از اورنگ آباد آمده۔ ظفرآباد می رفت سه روز بیمار شده جان بحق تسلیم نمود لوازم میت اهتمام خان یک روپیه داد

دیگر آن که اهتمام خان در جاند رج ــــ نمود

رُوزنامچۂ وقائع قلعہ اُودگیر

بابت

سنہ ۱۷۲ ہجری

بیست و هفتم ربیع الاول سنه ۳ جلوس یوم الاحد

اول آنکه سادات و امارت پناه یک هزار روپیه گرفته از قلعه بیرون آمده از مکان مقرر بر اسم عدل روا شدند

دیگر صحیفه دردارالعداله جاری شد طلب قیمت یک قبضه شمشیر که وکلای سادات و امارت پناه بسبب عدم فرصت ابتیاع نگاه داشته بودند و در اتمام قصور سعی مشهور حسب مشخص کردن قیمت و توقف نباید نمود شود چون قیمت راست باید حواله صاحب مال کرده و قبض الوصول مهر حاکم شرع و حصار در دارالعداله گیرند

روزنامچه وقائع قلعه پرینده

بابت

سنه ۴ جلوس عالمگیری

مطابق سنه ۱۰۷۲ هجری

۱۹۱

۶ - ربیع الثانی سنه ۴ جلوس میمنت مانوس

موافق سنه ۱۰۷۲ هجری

یوم السبت

اول آنکه یک پهر روز بر آمده امارت پناه معظم خان سوار شده جهت شکار بموضع سیندی که بفاصله دو کروه از قلعه واقع است رفته چهار قطعه دراج ودو قطعه کاردانک شکار نموده آخرهای روز مراجعت نموده داخل قلعه شد

رُوزنامچہ وقائع قلعہ احمدنگر

بابت سنہ ۳۴ جلوسِ عالمگیری

مطابق سنہ ۱ ۰۲ ہجری

(۵) طفل

طفلاں سائنس　　　طفل آہنگر　　　طفل حساط

(۳)

د ںگر ںک ںلوہ سر سپہر مصطفیٰ حاں تو حدار سدرسورت ںدرگاہ حہاں ساہ
سلاطیں سحدہ گاہ ا رتصںہ، وہ ورہ روا ںہ سد

د ںگر ںک ںلوہ سر سپہر مصطفیٰ حاں تو حدار سدرسورت سام فاصل حاں
ا رتصںہ، وہ تورہ روا ںہ سد

۱۸ - ربیع الثانی سنہ ۴ جلوس یوم الاحد

اوّل سید منصور فوجدار از دو گھڑی روز بر آمدہ تا یک نیم پہر بہ کچہری نشست -

دیگر تریکم داس گماشتہ زین العابدین دیوان صوبہ خاندیس بجہت سررشتہ دیوانی سرکار بکلانہ رسید - شرح پروانچہ از قرار بتاریخ ۲۹ - ربیع الاول سنہ ۴ از جلوس. بمہر زین العابدین دیوان صوبہ خاندیس آنکہ دیسائیان و قانون گویان و مقدمان سرکار بکلانہ صوبہ خاندیس. بدانند کہ چون عزت مآب خواجہ تریکمداس را بجہت سررشتہ دیوانی سرکار مذکور تعین نمودہ شدہ می باید کہ مشارٌ الیہ را متصدی این خدمت دانستہ از سخن و صلاح او بیرون نہ رفتہ لوازم این خدمت بہ او رجوع دارند و سبیل مومی الیہ آنکہ از حقیقت تشخیص جمع پرگنات چنانچہ خواجہ لعل چند دیوان سابق واقف شدہ سرانجام می داد نمودہ سررشتہ کاغذ را از قرار واقع بدستخط دیسائیان و قانون گویان گرفتہ بدفتر خانہ معلیٰ ارسال دارد و نگزارد کہ احدے از جاگیرداران دست تعدی بر رعایا دراز نماید قدغن کند کہ رعایا در برداشتن زمین بنجر و باغات کوشش نمایند درین باب تاکید دانند-

دیگر گاڈیوان سلطان قلی بیگ قلعہ دار اورنگ گڈہ برماری قلعہ مذکور گاڈی می گرداند یکایک بر باؤلی کہ نزدیک رستہ بازار است - ریسمان از گلوے گاوان وا شدہ و گادی در باؤلی افتادہ و گاڈیوان بر زہ باؤلی افتادہ نزدیک مردن است و پنج طفل بر گاڈی سوار بودند مع گاڈی در باؤلی غرق گشتند و مردند -

۱۶ - ربیع الىاى سنه ۴ حلوس یوم الحمعه

اول سىد مىصور ىو مدار - مسحد حامع ىا سدهاے ىاد ساهى آمده ىمار کرد دىگر ىک ىلوه سر سهر کهاىت حاں سام مصطفى حاں ىو مدار سد رسورت ار ىصىه ىو ه ىوره رواىه سد

شیخ الهداد میرشکار حسب الحکم جهان مطاع آفتاب شعاع گردون ارتفاع
از بندر مذکور موازی چهار دست بحری و دو دست بحری بچه بدرگاه
معلیٰ میبرد و هشت نفر بیگاری و بدرقه همراه داده از حدود خود بسلامت
بگزرانند درین باب تاکید دانند-

۱۷ - ربیع الاول سنه۴ حلوس یوم الخمس

اول سیّد منصور فو جدار ارصبح سوار سده رای د یدن ہاث موضع اکبهاور رفته ود بوب دو بهر رو ریر گسه آمد

دیگر سیّد حاج وسهاب الد ین سس سیران محمّد سعد للعه دار سلطان گرده ـ حاسب ہرگانون رای لسحص جمعیدی بدر جو درلبد

دیگر یک بلوه سر سهر عبدالهادی والعه نو س للعه سورت ارقصه و ه وره بدرگاه جهاں ساه روانه سد

دیگر یک بلوه سر سهر سیّد منصور فو جدار سام و رارب ساه دیا ب رای ارقصه بوه بوره روانه سد

دیگر سیخ الهداد و عیره سر سکار ار سدر مبارک سورت بموجب دستک ـ بهر مصطفی خان فو جدار سدر بدکور ار قصبه و ه بور ه بدار الحلافب ساه جهان آباد روانه سد و سواری جهار دسب عری و دو دست عری که همراه دارد-

سرح دستک ار قرار تاریخ ۱۴ ربیع الاول سنه ۴ دستک باسم گماسه ہای تمامه داران و جاگیرداران و کرو ریاں و مستحفظان طرق و سوارع ار سدر مبارک سورت با دار الحلافب ساہجہاں آباد آیکه

روزنامچه وقائع صوبه تلنگانه

بابت سنه ۴ جلوس عالمگیری

مطابق سنه ۱۰۷۲ هجری

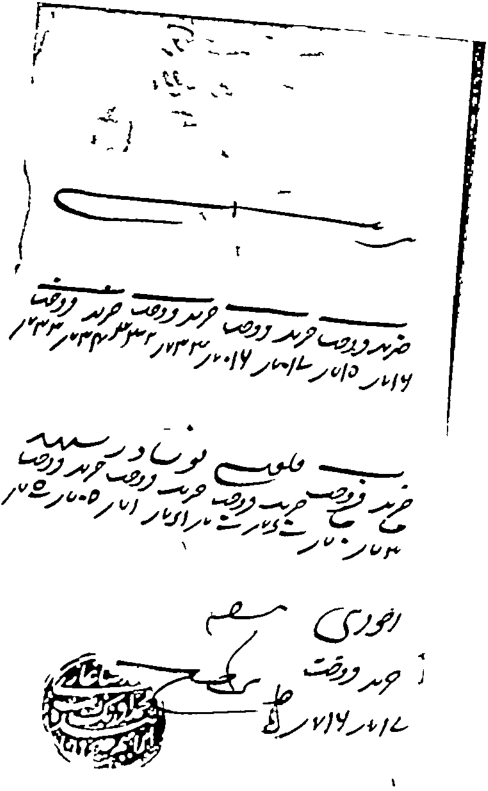

خرید و وجه خرید و وجه خرید و وجه خرید و وجه خرید و وجه

خرید و وجه خرید و وجه خرید و وجه خرید و وجه

راهوری

خرید و وجه

مرح مارار بحصه رانگر (صفحه راج)

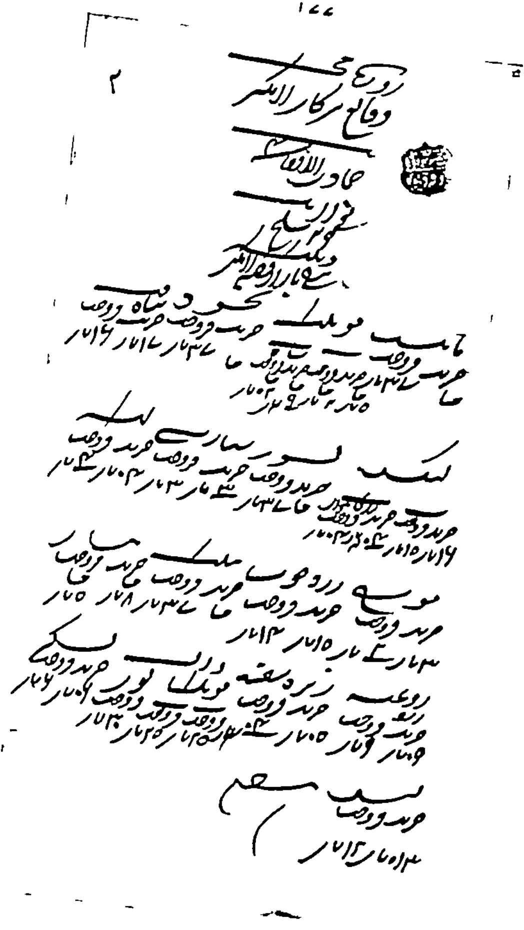

۱۷۷

۲

وقائع سرکار اکبر

درج مارار شده راگر (صفحه ناك)

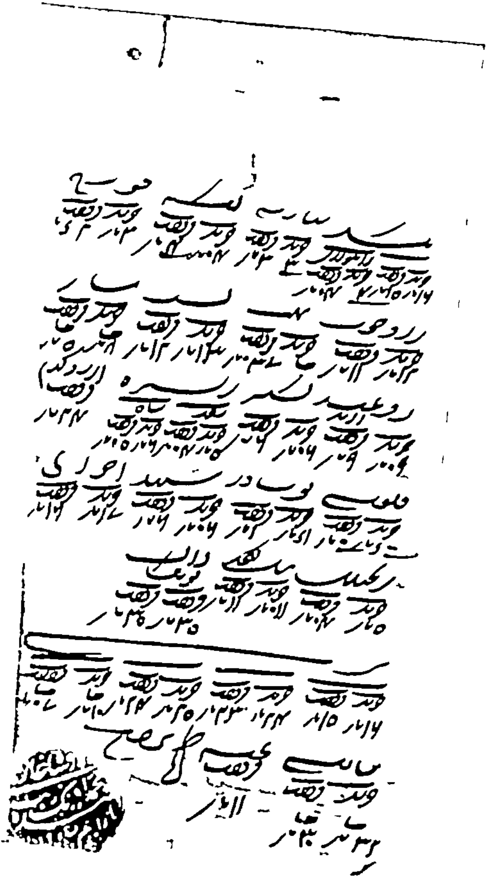

نرخ بازار قصبہ رانگر (صفحہ ثانی)

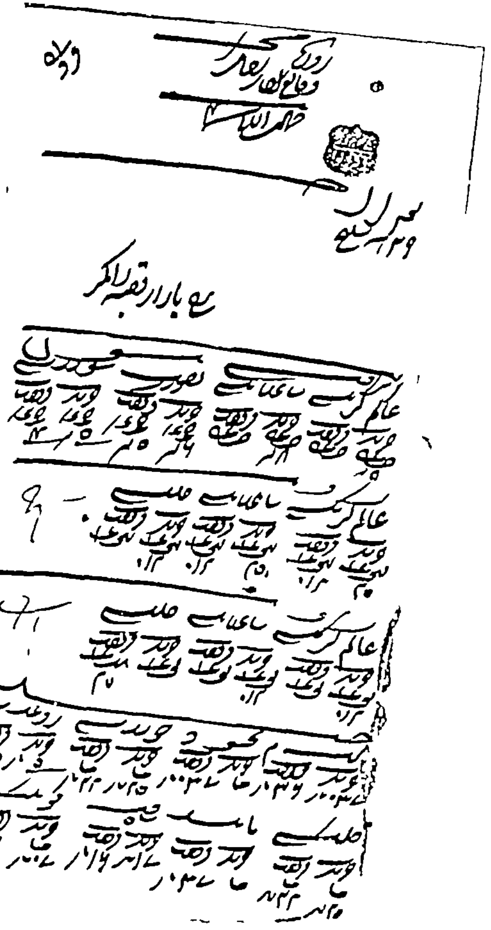

روز یکشنبه

وقائع نگار

حاکم الله

۲۹ ... سنه ۲ جلوس

نرخ بازار قصبہ رانگر

نرخ بازار قصبہ رانگر (صفحہ اول)

روزنامچہ وقائع سرکار رامگیر

بابت

سنہ ۴ جلوس عالمگیری

مطابق سنہ ۱۰۷۲ ہجری

۱۴ - ذی حجة الحرام سنه ۱۰۷۱ھ یوم الاربع

مطابق سنه ۴ جلوس میمنت مانوس آنکه دو گهڑی از روز برآمده
بشارت و اقبال شاه معظم خان از قلعه بیرون آمده در جهروکه عدالت که
درکنار خندق قلعه واقع است بایک پهر نشسته به معاملات وارسیده برخاستند
و به قلعه مراجعت نمودند

۱۳- ذی حجة الحرام سنه ۱۰۷۱ هـ یوم الثلاثه

مطابق سنه ۴ جلوس میمنت مانوس آنکه چند نفر دُزد شبان موضع ایره من معموله پرگنه فتح آباد را در جنگل موضع مذکور که گاؤمیش می چرانیدند بسته و موازی سی راس گاؤمیش را از جنگل مسطور بردند چون خبر دُزدان به سلطان نام طرفدار موضع مزبور رسید طرفدار مذکور دزدان را تعاقب نموده گاؤمیشان را گرفته و دو نفر دزد را نیز دستگیر نمُوده نزد سیادت و اقبال پناه مفتخر خان آورد خان مشارٌالیه دزدان را مقید نمُود۔

۱۰ - ذی حجه الحرام سنه ۱۰۷۱ ه یوم السبت

مطابق سنه ۴ جلوس میمنت مانوس آنکه چون روز عید اضحی بود سعادت و اقبال شاه معظم خان با جمعیت خود و بندهای درگاه ملاحق شاه سوار شده به عیدگاه که در بیرون قصبهٔ دهارور واقع است رفتند بعد از ادای نماز خطبه نام نامی ظل سبحانی خوانده سراپای به خطیب و قاضی و قاری داده به قلعه مستقر صدر ریاست مراجعت نمود

روزنامچہ وقائع قلعہ فتح آباد

عرف دھارور

بابت سنہ ۱۱۷۰ ہجری

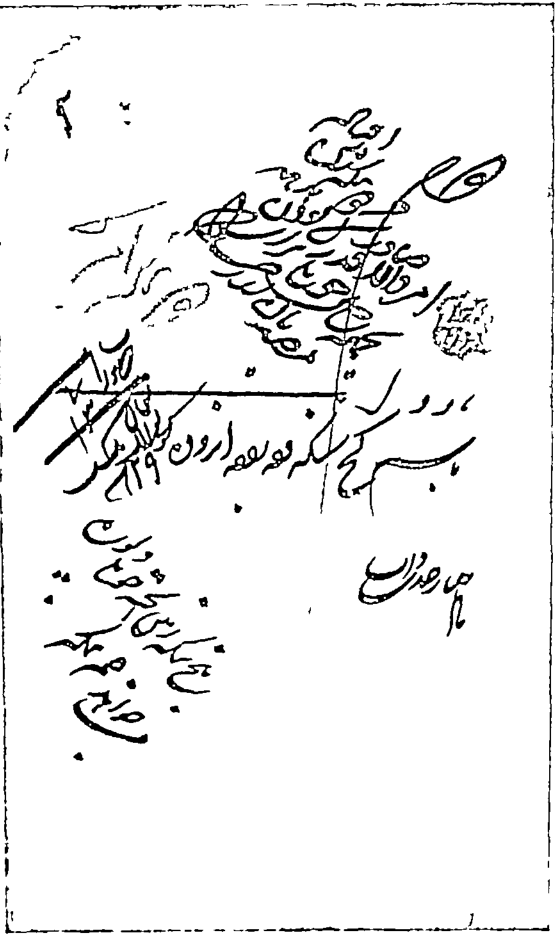

عطائے رس برائے ثمرہ و ملی کی سکہ

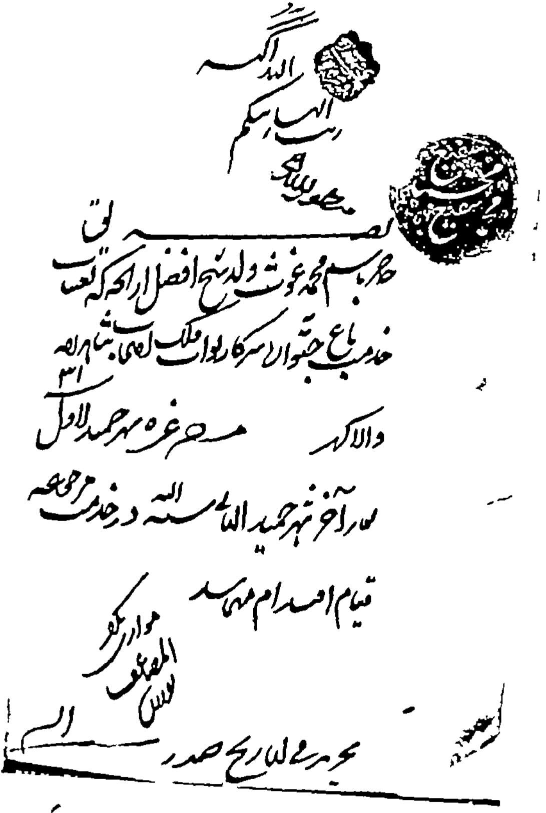

الله اکبر

رب السما سکم

مظهر لله

حکم باسم محمد غوث ولد شیخ افضل از الحکم که بعد

خدمت باغ جتوار سرکار دیوان ملک [illegible] بنام الله

۱۳۰۱

والا کمر [illegible] مورخ غره شهر حمید الاول

تا آخر شهر حمید الآخر سنه الله در خدمت مرحومه

قیام اقدام نماید

موازی [illegible]

المقفل

[illegible]

محمد [illegible] صدر

سند [illegible] محمد غوث [illegible] رب السما سکم

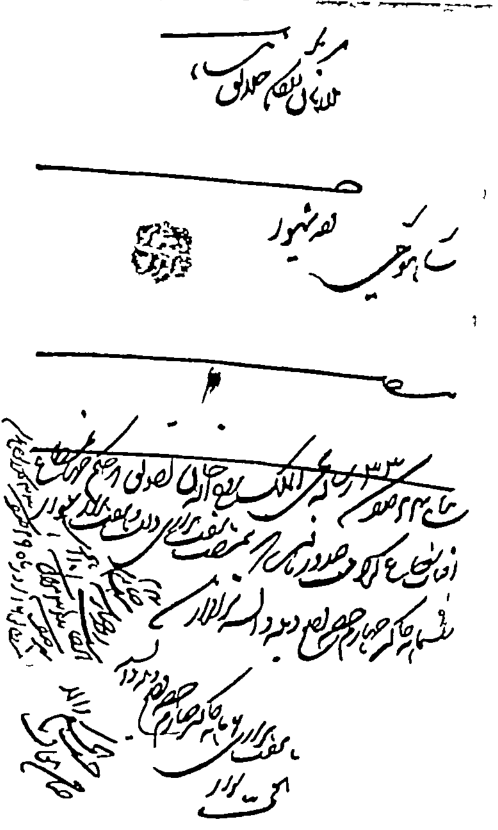

سرفرازی منصب هفت هزاری ذات و هفت هزار سوار - راجه ساهو جی
نبیره راجه سیواجی

حضرت خلد مکان شہنشاہ اورنگ زیب عالم گیر

سنہ ١٠٦٨ ہجری تا سنہ ١١١٨ ہجری

پرگنه شنکر پور (۲۱) م التمغا جاگیر (۴) موضع (۱۷) موضع	دوازده موضع ازحویلی و پرگنه پالم دارالخلافه عیوض دوازده هزار روپیه که نزد نواب فیروز جنگ گروی بوده حاصل از سرکار میرفت
پرگنه خواجه آصف در جاگیر فیروز جنگ	دیهات حویلی اکبر آباد التمغا یک لک (۸۰) هزار دام
پرگنه کانسے پور متعلقه جسور سواے عمل دخل راجه جیسنگه دست برداشته چیزی میدارد	پرگنه راهور و پرگنه شاه آباد در وجه پان بها
موضع کهامده عمله پرگنه کهرکهوره یک موضع	کرایه حویلیهاے و باغات متعلقه دارالخلافه (۵۵۰۰۰) روپیه سالتمام

حصرت نواب معفرت مآب

کیفیت محالات جاگیر نواب خان فیروز جنگ ازصوبہ دارالخلافہ
شاہجہاں آباد وغیرہ

(۲۹) محال

رگنہ واسنہ وغاری باد جاگیر والسعا	رگنہ و نکور
رگنہ حسور	رگنہ و سہائے
رگنہ فرندآباد	رگنہ ملول
رگنہ سکوہ آباد	رگنہ ہوگاوں
رگنہ مانگاوں	رگنہ ین وری
رگنہ حاجی ور	رگنہ ونوار
رگنہ کسانہ	رگنہ سہروار
رگنہ کہائے ملہ صوبہ ملتان	رگنہ کہوکہووال صوبہ سماب
حکلہ ریلے	رگنہ ساہجہاں ور
رگنہ کاسب کولہ	رگنہ سانہ

دیہات حویلی اکبر آباد التمغا
۹۰۰۰۰ روپیہ

تال گانوبہو گانو سرکار قنوج
صوبہ اکبر آباد
دو محال ۳ لک
۵۰۰۰۰ روپیہ

پرگنہ شکوہ آباد صوبہ اکبر آباد
۴ لک
۲۵۰۰۰ روپیہ

پرگنہ خواجہ آصف صوبہ اکبر آباد
یک لک
۵۰۰۰۰ روپیہ

پرگنہ ونکور صوبہ اکبر آباد
لک

پرگنہ ونہاے صوبہ اکبر آباد
اکان
۵۰۰۰۰ روپیہ

پرگنہ کھوکھووال صوبہ دارالسلطنتہ
لک

پرگنہ کہائے بلدہ صوبہ ملتان
لک

محالات حاگیر نواب حضرت مآت

(۲۲) محال

رگنہ فر ندآباد دارالخلافہ
مک لک روپے

رگنہ پلول دارالخلافہ
۴ لک
۵ روپیہ

موضع کھانده عملہ رگنہ کھرکھوده
دارالخلافہ
۸ روپے

رگنہ داسنہ عارف آباد دارالخلافہ
۷ لک

رگنہ سانہ نعمی دارالخلافہ
مک لک
۵ روپے

رام پور و شاہ آباد سرکار سنبھل
دارالخلافہ
دو محال ۳ لک

فوجداری حکا ریلے درسنہ ۱۸
دارالخلافہ
لک
۱۲ روپے

شاہجہاں پور و کانت گولہ متصل
ریلے دارالخلافہ
دو محال ۴ لک

رگنہ کسانہ و سہروارہ
دو محال لک
۳۵ روپے

دیہات رگنہ شکر پور السعا دارالخلافہ
۲۱م ۴ روپے

محالات جاگیر حضرت مغفرت مآب
نواب آصفجاه بہادر اول

سنه ۱۱۲۰ هجری تا سنه ۱۱۶۱ هجری

10•

سند [illegible]

شیخ لطف الله که خدمت امانت و فوجداری و شقداری پرگنه سری کنده سرکار ظفرنگر صوبه محمد آباد

که از [illegible] [illegible] بخدمت مذکور [illegible] [illegible] گردیده دارایی

شد بمرتبت [illegible]

[illegible] ربیع الاول

[illegible]

مهر

خطاب مدمت فوجداری و سعداری پرگنه سری کنڈ سرکار ظفرنگر صوبه محمد آباد

حضرت مغفرت مآب نواب آصف جاہ بہادر اول

سنہ ١١٢٠ ہجری تا سنہ ١١٦١ ہجری

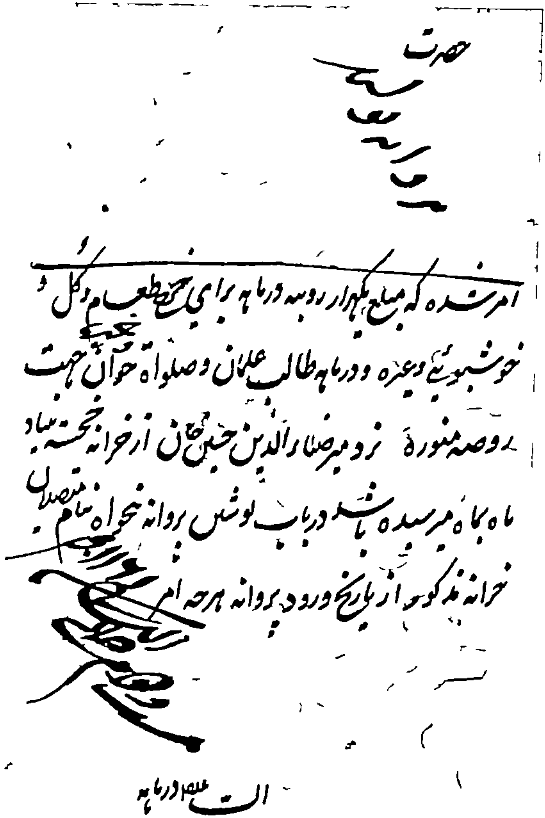

حضرت

امر شده که مبلغ یکهزار روپیه درماهه برای خرچ طعام و گل و
خوشبوئی وغیره و درماهه طالب علمان و صلواة خوانان جهت
روضه منوره نزد میر صدر الدین جهان از خزانه خجسته بنیاد
ماه بماه میرسیده باشد درباب نوشتن پروانه تنخواه بنام متصدیان
خزانه مذکوره از تاریخ ورود پروانه هرچه امر

الست [illegible] درماهه

منظوری اخراجات طعام گل وخوشبوئی وغیرہ وظائف طالب علماں و
صلواۃ خواناں متعلقہ روضہ حضرت مغفرت ـ

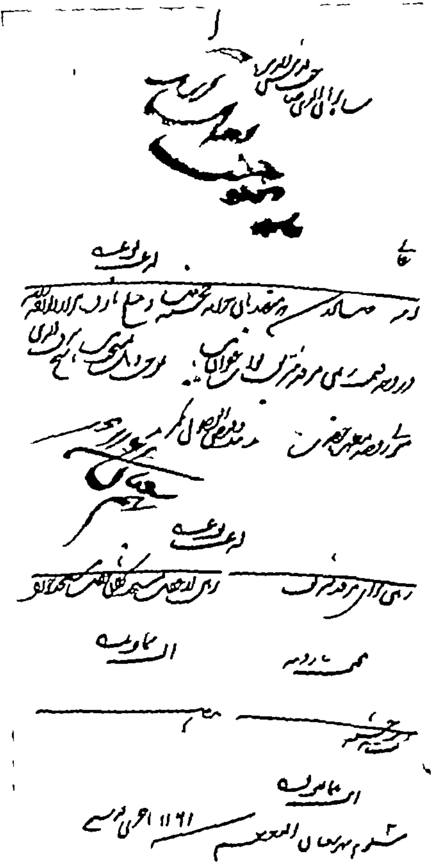

ادائی خمس رسم برائے فرد بر نقد حضرت معصوم آب

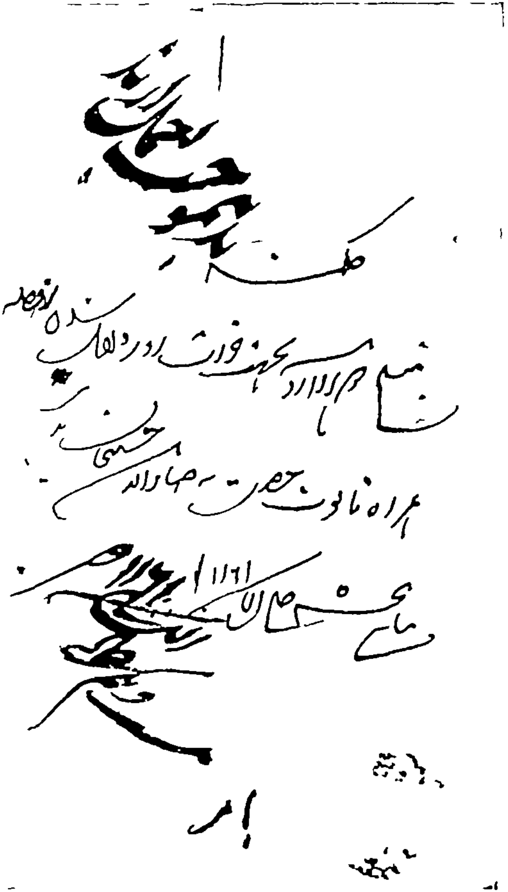

همراه تابوت حضرت

١١٦١

جواب ورود و داخل شدن تابوت حضرت عزت مآب به روضه

حضرت نواب شہید نواب ناصر جنگ نظام الدولہ بہادر

سنہ ۱۱۶۱ ہجری تا سنہ ۱۱۶۴ ہجری

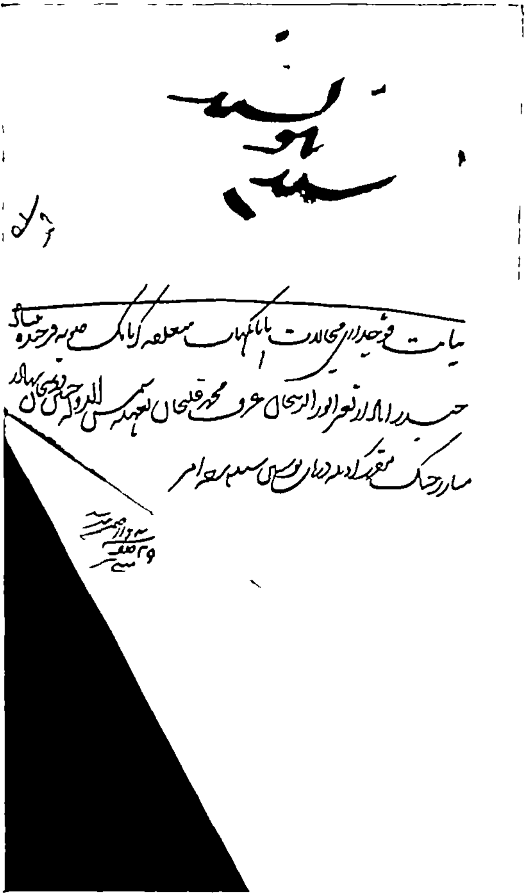

نیابت و فوجداری محالات پایانگهات متعلقه کرناتک صوبه فرخنده بنیاد
حیدرآباد از تغیر انور الدین خان عوض محمد قلیخان بعهده شمس الدوله حسن دوست خان بهادر
مبارز جنگ مقرر کرده شد [illegible] سنه [illegible]

عطای نیابت و فوجداری پایان گهات متعلقه کرناتک صوبه فرخنده بنیاد
حیدرآباد به حسن دوست خان بهادر شمس الدوله مبارز جنگ

حضرت نواب مظفر جنگ بہادر

سنہ ۱۱۶۴ ہجری تا سنہ ۱۱۶۴ ہجری

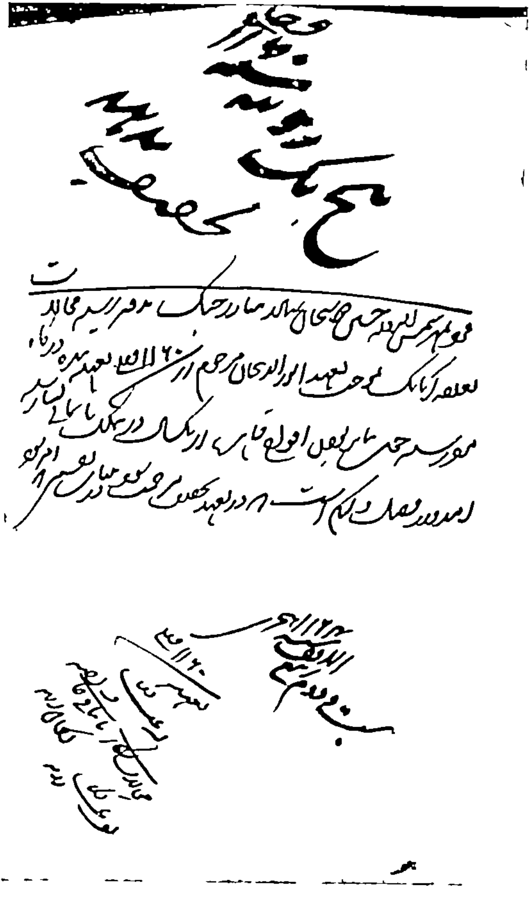

تعلیقه در رقم تعهد حسن دوست خان بهادر شمس الدوله بهادر جنگ

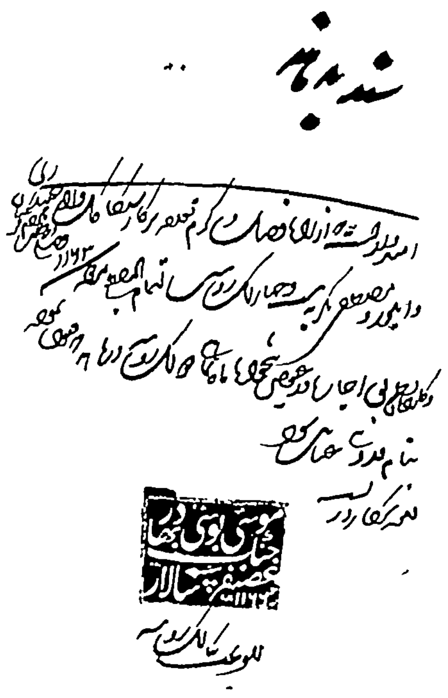

سند بنام

امیدوار است که از انجا که خدمات [illegible] سرکار [illegible] ۱۱۶۳

وایلور و مصطفی نگر [illegible] تمام [illegible]

[illegible] عوض تنخواه [illegible]

بنام [illegible] بهادر [illegible]

[illegible] سرکار [illegible]

موسی بوسی بهادر
غضنفر جنگ سپه سالار
۱۱۶۴

[illegible]

عطاے سکاکل و راجمندری و ایلور و مصطفی نگر بنام موسی بوسی مظفر جنگ بهادر

حضرت امیر الممالک نواب صلابت جنگ
آصف الدولہ بہادر

سنہ ۱۱۶۴ ہجری تا سنہ ۱۱۷۵ ہجری

اخبار ڈیوڑھی علی بهادر

مرقومه نهم رجب سنه ۱۴ مقام موضع کهرا

صبحی سوار شده از امورات ضروری فراغت نموده بر آمده شدند مخبرانشان خبرا کردند راجه هنت بهادر حاضر شده عرض کرد که راجه ریوان تکمدپور واله باحال رجوع هست و بسیار مردم کار آزموده در میدان جنگ راجه مذکور از طرف سرکار کار آمدند و از حویلی های کالنجر سر مبلغان وصول می شود گوشزد شد که را حویلی های کالنجر مبلغان خاطر خواه بداد بدهد قرار روپیه بالفعل داده بودند در سولا صلاح است که ازاینجا کوچیده باراضی ملک راجه ریوان تکمدپور واله باید ساخت و از حویلی های سر مبلغان باید گرفت چنانچه باتفاق راجه هنت بهادر شان های ملس صاحب وغیره ازمانده کوچیده چند دهات متعلقه ریوان تکمدپور واله را تاخت نموده مواشی قریب هشت هزار راس آمد و در تنخواه سپاه داده بعد طی مسافت هشت کروه نزدیک موضع گهرا رات ندی باکیس داخل ڈیره شدند وقت شب طعام خورده آرام کردند

اخبار ڈیوڑھی علی بہادر

سنہ ۴۱ جلوس شاہ عالم ثانی

سنہ ۱۲۱۴ ہجری

احبار لکھواحی

مرقومه بیست و پنجم رجب سنه ۴۱

صبحی بیدار شده بر آمد شد عمله فعله مجرا کردند چهار گوشی و چهار ضرب توپ و چهارصد سوار همراهی حر سال همراه انکو مانا کرده بر موضع گوپال پور که از سرکرده است فرستاده جانبه روانه شده نواب معل علیخان آمده ملاقات کردند ـ وکیل باو براؤ فرمودند که سرکار معظم دارد بهر نوبس و خودهی شروع کار در روز رفته است رفته سوالجواب کرده باشد مشارالیه موجب حکم بر آمده شده رفت بر اخبار رسیده فهما شده که سه وقت صبح گفته بودند بوقت شام سوالجواب معامله کرده خواهد شد بار دوم وعده گاه کرده بودند که صبحی باهم مشوره شده انفصال معامله کرده خواهد شد الحال بند بر معامله کرده دهند او شان قبول کردند وکیل راؤ بند کوربار آمده ظاهر کرد که مشارالیه قبول نمی سازند بار شمعی ماتهر از بر سرکار معظم دارباب انفصال معامله فرستاده غنی خان اردلی آمده گرو نه مدر کرده ملاقات شوده عرض کرد که کهندو سپاه ساده همراه خود آورده ام فرمودند که دیگر نگاهدارند سر رشته نوکری درست کرده خواهد شد بعد احوال فوج پسرا سامی عرض کرده بعد قاضی شروع آمده تعلیم شده وکیل جوکراج مصب خشمی مو کل گذرانید که در موضع مقام داشته مردمان را جمع میکرد در شخص خشمی اهل سگه بر سکه گذ دواله در عهده طلب شده رسید جانبه موجب طلب بر دمشارالیه آمده ملاقات کرده مشارالیه هم معه جمعیت خود حاضر است واز شده ظاهر کرد که خشمی مالار او آمده است ـ

اخبار لکھواحی

سنه ۴۱ جلوس شاه عالم ثانی

سنه ۱۲۱۴ هجری

اخبار ڈیوڑھی نواب سعادت علی خان

تحریر چهاردهم شعبان سنه ۴۰

صبحی. بیدار شده از امورات ضروری فراغت ساخته بر آمد شدند مجرائیان مجرا نمودند در باغ نو تیار تیاری ضیافت و روشنی و رقص وغیره کنانیدند و دو هزار روپیه نقد برائے پخت طعام نزد شور صاحب و صاحبان کونسل فرستاده اول چری صاحب آمده تا سه گهڑی مشوره داشته همیں صلاح کردند که وزیر علی خان را بطرف چنارگڈھ بفرستند چرا که از بودن ایشان درا ینجا مردم اندیشه دارند و از اوصاف سخاوت خان مذکور همه رعایا و فوج. بسیار خوش. بود بعدان جان شور صاحب معه. بیست و یک صاحبان آمده ملاقات نموده آب چاء نوشیده سیر نموده مشوره داشته رقص ملاحظه نموده از. بیگم صاحبه گفته فرستادند که عهد پیمان اخلاص از روز اول شده. بود تفاوت نخواهد شد و در مقدمه وزیر علی و بهو. بیگم بالفعل توقف دارند چنانچه مشوره صاحبان کونسل اینست که چیزی زر از وزیر علیخان بابت نذرانه گرفته و حصه جاگیر مقرر نموده گذاشته خواهند داد چرا که بهو. بیگم راضی نمیشود بعد یک صد و. بیست و هشت کشتی پوشاکی و چهل و پنج رقم جواهر پنج فیل و. بیست اسپ تواضع صاحب کلاں معه همراهیان کردند و صاحب کلاں گویند که الماس علی خان از طرف ایشاں و مایان مجاز است عطر پان گرفته بر آمد شدند۔

اخبار ڈیوڑھی نواب سعادت علیخان

مرقومه نوزدهم رجب سنه ۱۴

صبح سوار شده از امورات ضروری فراغت کرده در مکان شیش محل تشریف آوردند حاضران مجرا کردند هرکاره آمده عرض نمود که صاحب لکهنو دهی ملس صاحب بهادر نذر گذرانیده صاحبزاده احمد علی خان آمده بودند ملاقات نمودند کورات مشوره کرده وقت رخصت بست و یک کشتی پارچه پوشاکی و جواهر و یک زنجیر فیل و یک راس اسپ بصاحب لکهنو و بست کشتی پوشاکی و جواهر بدهی ملس صاحب تواضع کرده یک یک دوشاله پسند کرده گرفته بر ڈیوڑهی بیگم صاحبه رفته معرفت جواهر علیخان جواهر سرائے سوال جواب کرده و منشی غلام قادر خان خبری کاغذ دستخط کنانیده بیگم صاحبه ده کشتی پوشاکی فرستاده بودند یک دوشاله گرفته باقی پیش جمعدار را خلعت چهار پارچه داده عتاب کرنل مارس صاحب شده از صاحبزاده فرمودند که اگر بارگران بر در باشد شرح احمد رو به راضی شوند مثل احمد بده خرچ بدهند براے بیگمان عرض نمود که عموسان درکو والی هستند خبری بدرانه بسند بهند فرمودند که بگیر بدهانه خند آسامی مصافات را مخلصی کرده و بعد مسموع حقیقی فرموده داخل محل گشته طعام خورده آرام کردند دیگر خبر نیست

اخبار ڈیوڑھی نواب سعادت علی خان

سنہ ۴۰ و ۴۱ جلوس شاہ عالم ثانی

سنہ ۱۲۱۳ و ۱۲۱۴ ہجری

عنایت شده اند فرستاده دهند چنانچه پٹاری تیار کنانیده حافظ عبد الرحمان خان حاضر شد گفتند که هر کسی که حرامزاده در قلعه خواهد بود آنرا بدر کرده خواهم داد خبر رسید که از پلٹن سارکین صاحب پنجاه کسان برخاسته رفتند منشی جیسنگه برای شقه اسمی دولت راؤ و نراین راؤ در باب سفارش خود رسانیده حواله اکرام کردند که نزد بلونت راؤ رفته مهر کرده بحضور ملاحظه کنانیده بیایند و بهگونت رای حویلی مالم واله را گفته فرستادند که فیصله خود سازند پسر بلونت راؤ حاضر شد از روا تا پهر روز بر آمده سوال جواب مینمایند و در اخبار حکواجی راؤ نوشته بود که بتاریخ بست و پنجم ذیحجه سنه ۱۲۱۱ وقت شب نشسته بودند سی هزار روپیه بصا حاجی کهار کهه از سداشو نایک دهانیده از نول رای و راے سنگه گفتند که بیست و پنجهزار روپیه پیشگی معامله تهرا و سیزده هزار روپیه از انتری واله بایشان دهانیده میشود بعد آن درجواب آمده بتاریخ بیست و ششم صبحی بیدار شده دونار حیل خام از دکن آمده ظاهر شد که بتاریخ بیست و دویم ملاقات لکهواجی و اباجی راؤ گردیده نرکهه بهان ظاهر کرد که راجه جی پور ملهالعل را طلبیده است گفتند که بعد داخلای قسط دویم رخصت بعمل خواهد آمد شبهوناته ظاهر کرد که یکهزار روپیه بحاجی کاکا داده پایگاه نویس ظاهر کرد که پایگاه واله ها بالکل تنخواه میخواهند چنانچه اهل کار آنرا برای فهمانیدن پایگاه واله ها فرستادند خط لکهواجی در باب طلب فوج رسید درجواب فرستادند که زر نیست که فوج بفرستم عرض شد که بنحاه پایگاه نویس از بارگیران جلیس شده وجیه الدین خان ظاهر کرد که پیرزاده معه فیلان از لکهنو آمده داخل لشکر شده تسلی پایگاه واله ها کرده که بسهولت تنخواه بگیرند از ملهارراو و داجی قضایا میشد سهانه دار را برای فهمانیدن فرستادند تا چهار گهڑی شب رفته نشسته اند-

ستلی یافت هنگامهٔ نقش گرانی و غیره آمده بودند ملاحظه ساخته در آن وقت
بود که اگر از شمار هنگامه شازند اظهار را موقوف سازند منسارام ملازمت
تانو نگویان کشته شده یک یک روپیه بدر ده سند منسارام ظاهر کرد که ھنگی
روغن زرد دو شیره جانوران شرح معه عرضی مرسله راجه بیس سنگھ آمده است
عرضی گرانده واله معه جهار ھنگی است رسید جامه یک ھنگی مذکوره پسران امام بخش
فرستادند عیسی خان ملازمت ساخته دو ساله یافت تعزیت پدر او دادند
امام الدین خان ملازمت نادر بخش کشته شد با تعلق منسارام خلوت ساخته بر آمد
شده در حویلی آمدند خط تنکواهی را دریافت گذاشت املاک وات ضاحت
خداوند نعمت رستم دوران دام اقباله رسید گفتند که اسباب میسر گذاشت کرده
داده است میرن مولی مرد مسافری یافت و تحف گذره و برادر یا صاحبه
جهارای داده میر احمد ظاهر کرد که خشمی گذاشت دهات شاه صاحب کرده
دهند گفتند که دریافت کرده جواب خواهم داد بیست رفته درخواست آمده امروز
صبحی شدار شده از عبدالکریم یادو گهرڈم خلوت ساخته ظاهر کرد که
مسعدی قصوه خرابست نعل مهره مردان کشته شده دهند قلندر بیگ ظاهر کرد که
تنخواه سه ماه و فراسان کرده دهند گفتند که کرده شد هم او ظاهر ساخته که کسی مکان
در تنخواه او ساران کرده دهند گفتند که اسان تجویز کرده سازند شیخ رحیم الله
گشته فرستاد که کدلی ندر ن برادر درگاهی گوجره زرد سبی گرفته است
تدارک ضرور و الا از دست مردود عر ند است وکیل قلعه دار آمده برای
تنخواه مردان قلعه ظاهر کرد گفتند که بر اسباب رسید و تنکواهی یافت
اند خشمی بر کسی نکان یادشاهی کرده دهند اسباب ده سند خوانده داد
اکرام ظاهر کرد که بکهر ارا سه از طرف حضور تنکواهی را و دوست را و سند مه

نورعلی و عبدالرسول وغیره حاضر شدند. یکخوان سرده و انبه سر به مهر مرسله چهوٹی
صاحب در محل. بنظر گذشته گدار ناته دونه گلهای موگره گذرانید حکیم ذکاء الله خان
عرضی راجه اجیت سنگه دیوان نمکند پورواله گذرانید دران نوشته بود که فوج
علی بهادر در سرحد فدوی خلل انداز است امیدوار است که یک شقه بنام علی بهادر
در باب عدم مزاحمت شود. بعد ملاحظه بغالب علی خان فرمودند که این عرضی را نزد شاه
حاجی ببرند که در جواب این آنچه بهتر باشد بنویسند. پهر روز بر آمده حضرت در محل رفته
خاصه خورده بر آمد شدند. اکرام دو شقه مرسله شاه حاجی اسمی نراین راؤ و دولت راؤ
سیندهیه ملاحظه و مهر خاص کنانیده فرمودند که نزد شاه حاجی رفته چاندنی ها و رومال ها
وغیره تیاری محرم بیارند. فرد اخبار شاه حاجی. بنظر رسیده نوشته بود که دیروز
نشسته بودند جوڑی هرکاره ها که از نزد حکواجی راؤ در باب طلب قانونگویان
آمده بود در جواب آن روانه ساختند که در فرستادن آن در کار اینجانب رخنه
می آمد. بنه تهان مشروع. و دستارهای با بدسلون حواله نورعلی کردند که بر شهزاده ها
بدهند. از عبدالکریم وغیره خلوت ساخته فیضو گذارش کرد که داروغگی بخشیگیری. بنام
بنده که صاحب عالم دستخط کرده داده اند درستی این کرده دهند. هرکاره آمده
ظاهر ساخته که کمربندی مردمان پلٹن بیسر کام فرنگی و ٹهمنور موقوف شده
چنانچه نصفی مردمان خود را شاه حاجی برای خوردن طعام بڈیره فرستاده و نصفی
را نزد خود داشتند. شیخ امین الدین کروره یکخط بنام پوته سیانه واله در مقدمه سایر و
یکخط گلاب چند در باب سایر حسن پور کوری نویسانیده که از حکواجی گفته دخل کنا
نیده دهند. شش گهڑی روز مانده در اصطبل برای ملاحظه مردمان ناکه بندی رفته
از انجا بڈیره شیخ رحیم الله آمده از شیخ مذکور و میر تقی خلوت ساخته خطوط در باب

ساهه

اخبار دربار معلی

غرهٔ محرم سنه ۱۲۱۲ هجری یوم الثلثاء

دیروز حضرت جهان پناه یکنیم پهر روز مانده بیدار گشته نماز ظهر خوانده ورىلى گذارش کرد که چهارده دره دارای دو قسم و هفت و سار ماند سعون و بهان مشروعه سارسی ارزد شاه جامی آورده ام باکرام فرمودند که نفیسه که مرزا اکبر شاه بیگ بیدار دست خود بر بید زاده ها تقسیم کرده دهند عوضی سلاطینان در باب تکلف حرج رسید باکرام فرمودند که این را بر دسته جامی ببرند و خواهند گفت که زر برای اخراجات محلهم عظمت النسا بیگم معه تنخواه سلاطینان ارسال دارند بعدان در کا بهارته مرتبه ها در راگ راگنی و سلام با شهزاده صاحبه سنگهرٹی روز بامده برآمد بنده مسی بیگم و داسی بیگم را پیش خود نشانده از راه باغات در وزگهٔ رفته سرکرده خواص نواب صاحبه محل دودبگ می هیکه عرق مو ساگد را بیده ملاگردان عرض کرده خبر مزاج مبارک برسیدار ساد شد که یک هیکه را باز برده دوباره کشیده نثار کرده نثار بدارا تخاند وان خاص روق افزا شدند حافظ عبدالرحمان خان یک بسری بسه معری که از گاب و قندلو ربات نثار کرد آورده و دیگر را به حضرت بدری ساول ساحه مسان حوں نکهوان سرده مرتلد سا طعام اندرس گد را بد عقرب نماز عصر خوانند داخل محل شده بهرست گذشته باولی خورده آرام ساخته امروز صبحی بیدار شده برآمده ند محرا سان محرا کردند از کیا شعس ملاحظه کنانید بر بیدوسد داخل محل شد بر در گا شد مسعور زیبده شکوه اندوه هفت گهری روز برآمده برآمدند حافظ عبدالرحمن خان

ساهه

اخبار دربار معلی

بابت سنه ۱۲۱۲ هجری

اخبار ڈیوڑھی آصف الدوله مقام لکھنو

مرقوم ششم محرم سنه ۱۲۱۲ھ

صبحی بیدار شده باتفاق سرداران نشسته بودند محمد روشن خان از طرف کلکته آمده ملازمت ساخته پنجروپیه نذر کرده چهار کشتی پوشاکی وغیره از طرف نوروز بیگ خان گذرانید از خان مذکور استفسار احوال آن ضلع ساخته دوشاله مرحمت کرده بعد گلاب سنگه آمده یک فرد بابت امانت چیزی اجناس بالکشن گذرانید بعد مطالعه حواله تفضل حسین خان کردند عرضی حی کوپال رسید که فدوی از اکبرآباد روانه لکهنو شده است جلد آمده قدمبوس مینماید مطالعه ساخته اعراضی نموده برمردمه غصه کرده از دست بینداخته در مرثیه خوانی مشغول مانده بمیان منال فرمودند که سه صد روپیه را طعام پخت ساخته بمشایخان خورانیده دهند تا شام خیریت است۔

احبار ڈیوڑھی آصف الدولہ

مرقومہ ھفدھم ذی حجہ سنہ ۱۲۱۱ ہجری

صبحی سوار سدہ در توپحانہ رفتہ با تکماس بستہ موحودات مردم پلٹن یاد بدہ مردم ڈاک عرصی حسکو مال احبار توس گدرا سد بعد ملاحظہ عصہ ساحتہ تفصل حسں حاں گفتىد کہ مسارٌالیہ محاسبہ دار سرکار است دراں نوسہ بود کہ ار اکبر آباد رسیدم جلدی آمد کوراست روہیلہ ہا درمیاں آمد حاصراں طاہر کردند کہ علام محمد حاں رام پورواںہ سوحب مرصی راىہ می ورنگاہداست کردہ است و برادراں حود را طلب میدارد وگفتىد کہ اگر در ىنجا ىاىد طلىىد تفصل حسں حاں عرص کرد کہ ارراہ آنحا موالعب حواہىد ارحود حواہد آمد وقت دو پہر داحل محل سدىد

اخبار ڈیوڑھی آصف الدولہ

سنہ ۱۲۱۱ ہجری و سنہ ۱۲۱۲ ہجری

والا مینمایند و بکسی اطلاع نمیکند خوب تنبیه خواهم کرد مولوی نور بخش برای دیهه خود ظاهر کرد که به گلاب رای درین مقدمه گفته دهند فرمودند که بنام برده هیچ نخواهم گفت راجه شنکر ناته شقه مرزا اکبر شاه درباب واگذاشت دیهه خود که در تعلقه حویلی پالم است رسانیده بعد مطالعه از راجه مذکور در سرگوشی گفتند که در پرگنات آمدنی بالکل نیست و صورت اخراجات اینقسم است گنجایش نیست و فردا درین مقدمه بانها فهمانیده خواهم داد بعد آن سوار شده در باغ رفته سیر کرده بحویلی خود آمدند حضرت بدولت مسموعه فرموده دیگر خیریت است -

مجرا کرده دو حصری موسم برسگال و موسم گرما و سردی معه سپر و شمشیر نذر
داده بالاتفاق با ناهر یونس و هر کسی شدت مشوره ساخته بارگاه‌ها و غیره بر آمد شده
مذکره دخلدار راؤ سندهیه رفته سند دستار و جوڑه زنانه باب بولد فرزند نام برده
داده مهارانه بواضع گرفته مذکره خود آمدند خان صاحب ظاهر کرد که روزنه شده
بسیار کسلمند است گفتند که بوقت کوچ هندوستان شما را مستر رخصت خواهم
کرد وارخاطران با بومر راو غیره شجعان می‌باشد حضرت بعد مسموعه اخبار بر
روز بر آمده داخل محل گشته خاصه تناول کرده بعرض رسیده که دیروز شاه
نظام الدین دررد واسحانه لیسه او دیدار رگاب رای گفتند که نوشته مهارانه
سیندهیه بهادر مشتمل بعد روانگی امیر محمد خان آمده است شاید بر مردمان
تعدیاتی اوشان معه حرج وسری کس گماشته خود که همراه او خواهند فرستاد شکوه
ونه کرده شاری دارند که بوقت حرکت کسی جرسو د محمد اکرام احکام حضور
رسانند که شارع ختم اسماه مرزا اکبر شاه و غیره همراه علم شده‌های حضرت اما بس
شاه نواب صاحبه محل خواهند رفت و مکهر اردو صد روپیه بر شاری حضره
واب تاج محل بر آورد شده اند بد بیرونی آنها و مسلعها حرج حضره کرده
دهند گفتند که از حضور والا رسیده عمل نخواهم آورد وقت شب حرب بماند
امروز صبحی شدار شده اکرام آمده برای نحوه حضور والا و بهان های جو بارو
بافته برای شاری مکرم که حضور اقدس ارشاد کرده فرستاده بودند ظاهر نموده
فرمودند که از رگاب رای مگر بدوار نورعلی گفتند که اسم به دستار با معروف
محمد اکرام در معاملات داخل شدند عرض کرد که شاه معروف او محمد والسال
معروف شده رفته اند مهنگی کرده گفتند که خود شود هم کارها خرید فروخت حضور

اشرف فرمودند که رفته معالجه نمایند به اکرام فرمودند که شاه صاحب برای آمدن حضور میگفتند خواهند آمد یا نه عرض کرد که برای رفتن باغ تیار بودند و به سید رضی خان گفته بفرستادند که نذر برای حضور مرسله آصف الدوله و صاحب کلاں بابت عید الضحی که نزد شما آمده است بحضور رفته بگذرانند فرمودند که زرها تنخواه خادمان محلات نزد او شان موجود نخواهد بود لهذا امروز نیامده اند- سه گهڑی روز برآمده بڈیره میاں صاحب مرشدزادی رفته خبر خیریت پرسیده معالجه انها کنانیده برآمد شده بدرگاه سید منصور رفته فاتحه خوانده در محلات . تشریف آورده مرثیه ها شنیده شش گهڑی روز برآمده در تسبیح خانه تشریف آوردند عمله فعله حاضر بود فرد اخبار بنظر گذشته نوشته بود که گوپال بهادر تاغایت نهم محرم بدستور ڈیره دارد و برای سرانجام پنجاه هزار روپیه برای تنخواه کمپو باهلکاران اپاکهنڈو راؤ فرمودند و کلانجی وغیره را برای روانگی متهرا همراه فیلاں خود گفتند عرضی منصور خان بهادر مندل رسید که تعلقه داراں سرکار از رسد غله مزاحمت میرسانند فرمودند که چشم نمائی نمایند خبر رسید که کسی لشکر بابو هولکر طرف راجگڈه آمده بود لهذا از انجا توپخانه سرشده وکیل بابو هولکر ظاهر کرد که مردمان اپاکهنڈو راؤ شش دیهه تعلقه کاماں را بغارت آوردند گفتند که مردم شما هم زیادتی می سازند حالا وکیل خود را همراه شما کرده میدهم دو فیل و سه اسپ بابت ضبطی مرزا اسمعیل بیگ خاں مرسله و بای صاحب رسید بر یک اسپ سوار شده دوانیده شیرینی تقسیم فرموده پای تراب متعلقاں کنانیده از حاضران سوال جواب دارند و در اخبار مهاراجه سیندهیه بهادر نوشته بود که بدستور متصل پونا ڈیره دارد و بتاریخ چهار دهم ذیحجه سوار شده بڈیره پیشوا صاحب رفته

سیتاهه

اَخبار دَربار مُعلّٰی

۳- محرم سنه ٦ ۱۲ھ یومُ الجمعه

درو رحضرت جهان ساه بعد ساول خاصه درمحل تسر ىف داسىد ىكموان رٹی و بارٹ مرسدلی لی مسادحسر ع سداس دروىس سطرگدسه ىكىم ىهرو ر برآمده آرام كرده ىكىم ىهرو ر بامده سدارگسه درىسىح حاىه تسر ىف آوردىد محرا ُساں محراكرد ىد بار ىداربی آمده گدارس كردكه ىوساک واب باج محل مرحوم و رىحىرهاے طلا وانگسر ى زمرد بات آىها موحوداست فرمود ىدكه ىيمب اس مىىع ىكماسدو ىهر حمار مرده سو۔ ىعماىدهىد ربالی اكرام اىلىد رعلی حاں ارساد كرده فرساد ىدكه كاعد آمدلی اماک و باعات صاحىه مرحوم درسب كرده ملاحظه كىاسد مررا اىں حاصرسده عرصی مىب و ىعب مرسد راده ها و حمار سره گدراسده بوسىه بودكه ىكىك دسار و ىاحامه سر ىاب محرم عىاىب سار ىد عرصی راحواله ىورعلی كرده فرمود ىدكه ر دساه مى رفىه برائی مرسد راده هادسارها وعىره سار ىدحىل عرائص مرسد راده های و بیگمات درمعدمه طلب احرا حات محرم مىطرگدسىه ىهر ىک مىلغها بعدر مراىب دسىحط كرده داد ىد ىسكهر ىی رو رىامده داحل محل سىد ىدىمار معرب خواىد ىهر سب گدسىه حاصه حورده آرام كرده امرو رصىحی ىدارسده بعدادائی ىمار روطمعه درىسىح حاىه برآمدىد ىد محرائىں محراكرد ىده ارحكماسىں ملاحظه كراىده ىىر ىدوسىده براے مررااكرساه فرساده عرص سىدكه طمعىب مىاں صاحب مرسد رادی كسلمىداسب حكيم

سیاهه

اخبار دربار معلی

سنه ۱۲۰۶ هجری

است رسیده که به میر بحر پروانگی برسد که کشتی های راج گهات وغیره کشیده زیر قلعه مبارک نگاه دارند که علی بیک خان خارجی به حکم نواب موصوف عبور دریای جمن کردن نتواند۔

شاه ابدالی تا تحریر پانزدهم صفر سنه ۱۱۸۳ در صوبه کابل اقامت دارند لیکن تا تحریر مرقومه از اشرف الوزرا شاه ولی خان صفائی دلی بواقعی بعمل نیامده تخلل درمیان است و سردار جهان خان در صوبه ملتان قیام دارد۔

در ملک جات تخلل بدرجه اتم چنانچه ساق ناول سنگه و رنجیت سنگه سردو پسران سورج مل جات متوفی جنگ توپ و گوله و بان درمیان. و درین والا خبر رسید که صفت بالائیند درمیان هردو نام برده ها آمده شد اما عمل از طرفین جنگ موقوف است طرح مصالحت بنظر می آید۔

بلند خان عموی شاهزاده ابدالی که در رهتاس گده این طرف دریای اتک جمعیت هفت هشت هزار سوار درانی اقامت داشت حرب سنگه وغیره سردار سکهان بمقابل خان مزبور رسیده از طرفین جنگ عظیم میان آمده آخرش سکهان مزبور غالب آمده خان مزبور را با چند سرداران و قبایل تاریخ سیوم صفر دستگیر کرده بردند۔

اخبار دار الخلافه شاه جهان آباد

لغایه چهاردهم ربیع الثانی سنه ۱۱۸۳ھ

دایره دولت بندگان حضرت ظل سبحانی بتاریخ بیست و ششم ربیع الاول سنه ۱۱۸۳ در صوبه اله آباد رونق افزا است خبر است که بعد انقضای ایام بارش رایات عالیات بسمت اکبر آباد متوجه شوند

وزیر الممالک شجاع الدوله بهادر بتاریخ بیست ششم صدر سنه الیه در فیض آباد بنگاه اقامت دارند درین ولا خبر رسید که علی بیگ خان خارمی همراهی نواب موصوف با چند سرداران جمعیت به ده هزار سوار و پیاده برای طلب واپس نواب ستوده وری بیگم صاحب دهم جهت شادی کتخدائی پسر خود که با دختر شد سار خان مرحوم واسه وزیر الممالک فرایدن خان مرحوم منسوب شده خان معز الیه با رگه کول رسیده است بکو نمای وار شاه جهان آباد می آید خبر است که تا دو ماه در شهر اقامت خواهد داشت

امیر الامرا نواب نجیب الدوله بهادر بتاریخ بیستم شهر صدر در رگه کوه نه اقامت دارند و نواب سلطان خان بهادر که آن طرف رگه مرهتا اقامت داشتند موجب حکم نواب موصوف بشاه جهان آباد می آیند که پیش از آمد علی بیگ خان خارمی داخل شاه جهان آباد شوند چنانچه سلطان خان مر در شهر می آید و خبر است که نواب ضابطه خان بهادر نیز شهر می آید و نیز حکم نواب صاحب امیر الامرا بهادر به وزیر برادر شیخ قاسم که قلعه دار قلعه شاه جهان آباد

اخبار دارالخلافہ شاہ جہان آباد

سنہ ۱۱۸۳ ہجری

هُوالمعور

مصورساطع السور

دوماه قبل از این جنرل کمبل نام شخص معتبر و هوش از ولایت به گورنری عمانش منصوب و وارد منزل مقصد گردیده بکار مرجوعه ماموراست۔

مستر سدلیر گورنر معطل شده که از ولایت در کمال استقلال بدین خدمت مامور شده بود بارامه محکمانه راوُ بها در مرجع کار شوحت در مقام ملاقات درآمده طریق نفاق می نمود را به گورار دست سک حوصله گنهای او بجان آمده به عمانش رفته ملاقات جنرل مزبور نمود و مستر لابر مُصلح الدّوله نام را که قبل از چند سال گورنر انتخاب شده بود در خصوص مستر سدلیر مذکور به گورنری معطل شدر مقرر کیا شده آورد گورنر حال ورامه مذکور تحت ارادت و عهود ب اغراض مضوی وصول خودها در سما ارسال جات .. ..

بالمناسبات شدگان .. سوده اند امیدوار اند که بور.... ..

بعض آیات سرا قرار و ساپه کرد ند

در این اوقات فتح علی خان نعرالسس هلمری تکلیف اعانت کرده بود ابتدا استدعا شود ند که زرمکه حیدر علی خان بطریق قرض ساداده بود اگر انسان از سر دعوی آن بگذرند بر رفاقت و کومک میر سیم خان مذکور مستعد رزم بور جزی واگذاست شوده وادای تتمه را متعاد .. ..

اخبار چیناپٹن (مدراس)

عہد حضرت غفران مآب نواب میر نظام علی خان بہادر

سنہ ۱۱۷۵ ہجری تا سنہ ۱۲۱۸ ہجری

عود بتی	فی آثار	ایلا یچی دانہ نقل	فی روپیہ
اول	دویم	۲ آثار	
۴ روپیہ	۳ روپیہ		
سیوم			
۲ روپیہ			

غلہ افشاں غیرہ

غلہ افشان	فی عدد	بادکش	فی عدد

سہ	فی روپیہ	سہ سے	فی روپیہ
اول کالہ	دوم کالہ		
۱ بار	۲ بار		
سوم سہ			
۳ بار			

سہ دانہ یعنی سولہ فی روپیہ	سکو دربان	سک وے سک
۶ بار	فی روپیہ	۸ بار

گل حمائل و ہار وغیرہ

زیور	فی عدد	ہار	فی صد
تراشیدہ	اول خاصہ	اول	دوم تراشیدہ
۱ روپیہ	۲ روپیہ	۱۵ روپیہ	۱۲ روپیہ
سوم	چہارم	سوم	چہارم
۸ آنے	۴ آنے	۸ روپیہ	۶ روپیہ

گل کشادہ فی آنہ ہار تمام

کھادی	فی جوڑی	تھان	
براری	سنگاروٹی	گاڑہ فی عدد	تھان سرخ
۲ و ۱۱ روپیہ	۱۳ و ۱۲ روپے	۲ روپیہ و ۱ روپیہ ۸ آنہ	فی گز ۴ آنہ

نرخ خوش خرید بازارات بلده فرخنده بنیاد حیدرآباد

من ابتدائے غره ذیحجه سنه ۰۱۲۱ھ لغایة آخر شهر مذکور سنه الیه

متفرقات

شیر خالص	فی روپیه	جغرات	فی روپیه
۷ ثار		چکهه	هنڈی
		٦ ثار	۰۵ ثار
		گونده	جهیوه
		۴ ثار	۱۲ ثار

گوشت	فی روپیه	هیمه	فی روپیه
خاصه	نیمخاصه	چروان	کرد
۰۳ ثار	۵ ثار	(۴) من	(۴) من
			۰۱ ثار
		کنده	
		۴ من	
		۲ ثار	

چونه	فی روپیه
کلی ومعه گچی	سفیدا
۴ من	۲ من

سر مال	گاو رمان
۱عدد	۱عدد
ـ مار	سوا آ مار
گور	اسر حالی
عدداں	ىكعدد
سوا آ مار	ـ مار

مان آ لى درميان ميده لى رو يه
٦ مار

مر دورى ماور حساں

رمالى و مطعر وحلم ىولاوو حسكه
لى مں د مرے د كهمبرڈى و
ا رو ىه لله لى مں ۸ آے

كساب لى مں ىكوڑى

۲ رو ىه ورى ورلى ىورى
سامى حسى ٹكيه لى رو ىه
۸ آے ۴ آے

هندی بغرات	فی صد
یک آثاری	نیم آثاری
٢ روپیه	١ روپیه

تیل کرده	فی صد
١ روپیه	

توره نان وغیره

نان روغنی	فی روپیه
٣، ثار	

روغن

فی آثار

، ثار

نان نیم روغنی	فی روپیه
٤٠ ثار	

روغن

فی آثار

باقرخانی وشیرمال وغیره فی روپیه

٢٠، ثار

روغن

فی آثار

ـــ ثار

توره

٤ ثار

٩ عدد

باقرخانی

یکعدد

١ ثار

یک آناری
۱ روپیہ

سہ پاوی
۱۲ آنے

نیم آناری
۸ آنے

نیم پاو آناری
۶ آنے

پاؤ آناری
۴ آنے

سالہ گچ فی صد

دو آناری
۲ روپے

یک آناری
۱ روپیہ

نیم آناری
۸ آنے

پاؤ آناری
۴ آنے

سالہ لعه پاؤ آناری فی صد
۴ آنے

چراغ روشنائی فی صد

بوکدار
۴ آنے

سادہ
۲ آنے

آبخورہ فی صد
۶ آنے

صوحہ

کلاں ماسہ فی روپیہ
۸ عدد

خورد فی صد
۴ روپے

ٹھلیاں فی صد
۲ روپے ۴ آنے

کوزہ فی روپیہ

کلاں
۴ عدد

خورد
۸ عدد

راس فی روپیہ
۴ عدد

پھلی گوار	فی من	۶ روپیہ	کریلہ	فی من	۸ روپیہ
ترائی	فی من		اروی	فی من	
غرہ لغایتہ ۱۵		۱۰ روپیہ			۹ روپیہ
۱۶ لغایتہ ۲۹		۶ روپیہ			
ساگ میتھی	فی من	۷ روپیہ	ساگ سویہ و چوکہ	فی من	۴ روپیہ
ساگ سرنہ	فی من	۳ روپیہ	ساگ چولائی	فی من	۴ روپیہ
ساگ انساڑہ	فی من	۲ روپیہ ۸ آنے	ساگ ماٹھہ	فی من	۲ روپیہ
تمر ہندی	فی روپیہ	۶ آثار	خیار	فی من	۳ روپیہ

ظروف گلی

سانک	فی صد		طشتری	فی صد	
دو آثاری		۲ روپیہ			۳ آنے
یکنیم آثاری		۱ روپیہ ۸ آنے			

نرخ خوش خرید بازارات بلدہ فرخندہ بنیاد

حیدرآباد

من ابتدائے غرہ ذی حجہ سنہ ۱۲۱ھ لغایت آخر شہر مذکور سنہ الیہ

قلعی	فی آثار	۱ روپیہ ۴ آنے	ورق رنگین فی کوری کلاں سورلی		۴ روپیہ ۱۲ آنے

سبزی

پیاز	فی من	۲ روپیہ ۸ آنے	ادرک	فی من	۲ روپیہ
سیر خشک	فی روپیہ	۳ ثار	مرچ سبز	فی روپیہ	۴ ثار
مرچ خشک	فی روپیہ	۳ ثار	لسون	فی ہزار	۱ روپیہ
کدو سفید	فی من	غرہ لغایت ۱۵ ۶ روپیہ ۱۶ لغایت ۲۹ ۴ روپیہ	بادنجان	فی من	۴ روپیہ
شلغم	فی من	۶ روپیہ	کوتبیر	فی صد گڈی خورد	۱۲ آنے

ٮرح حوش حرید مارارات حیدر آباد

سنه ۱۲۱۰ هجری

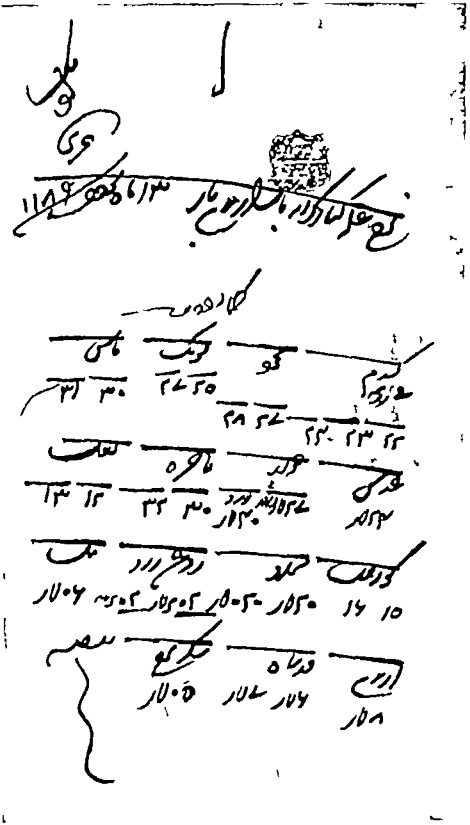

درج علامات ارقامی در سنه ۱۱۸۹ھ

جهان مطاع

حکم شرف نفاذ یافت که اقتدار الملک بهادر آب تالاب ورک وغیره مفصله ذیل که داخل عهد محمد عظیم الله خان متعهد باغات اندرون و بیرون قلعه محمد نگر است۔ احضار خان مزبور گذارند که خان مشارٌ الیه بقدر مناسب در زراعت خرچ آورده در تمام سال خصوص در موسم تابستان ذخیرهٔ آب در تالاب هائے مذکور بقدر حوض هائے دولت خانه مبارک اندرون قلعه خواهد داشت تحریر فی التاریخ سیم محرم سنه ۱۲۰۷ هجری۔

کما فصّل

آب تالاب ورک	آب تالاب امرود و کنشه که ذخیره تالاب ورک است

انتظام متعلق تالاب درک

سنہ ۱۲۰۷ ہجری

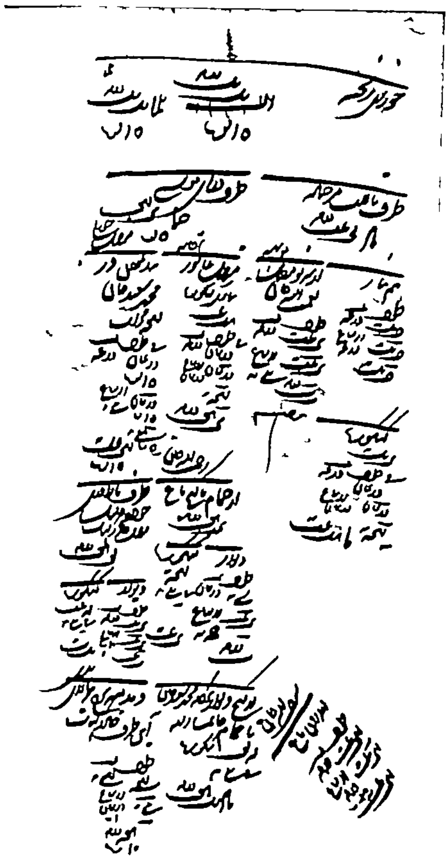

برآوردات مرتبہ شہر شاہ حیدرآباد (صفحہ ثانی)

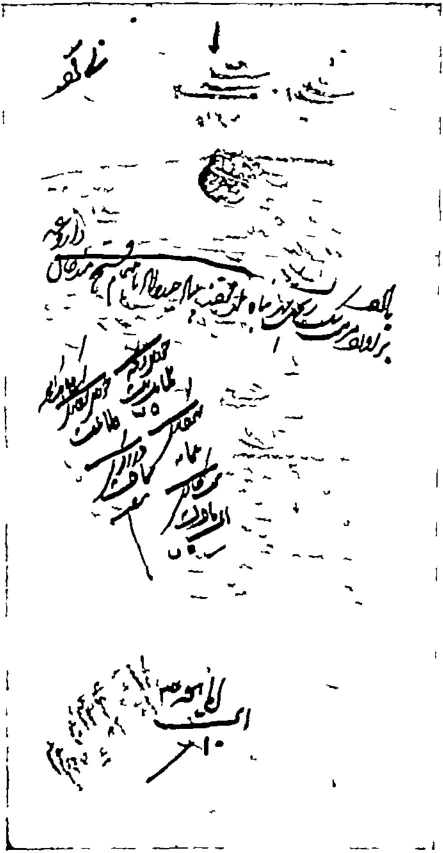

برآوردات مرمت شہر شاہ حیدرآباد (صفحہ اول)

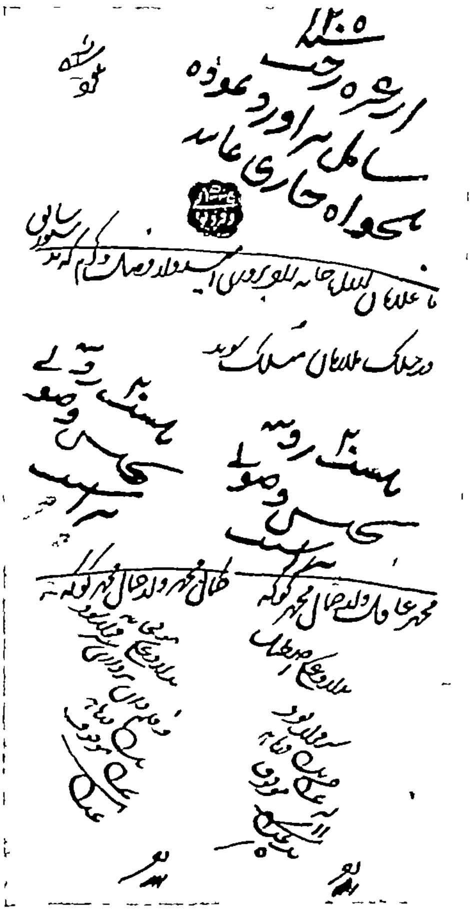

سنه ۱۲۰۵

از غره رجب

سال کل براورد نموده

بحواله جاری باشد

تقرر و تبدیل فرماں

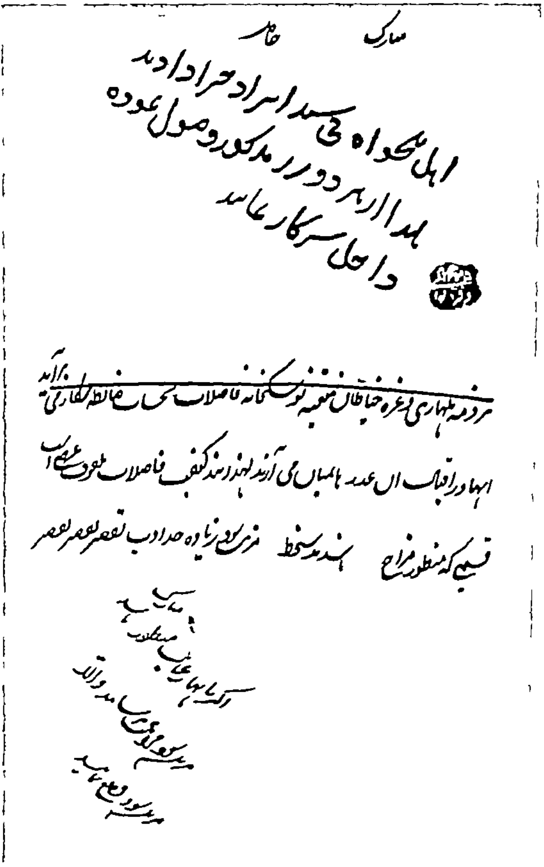

مبارک خاطر

اهل تحواه کی بسید اسرار حرادادند
بدار ار بهر دو زر مذکور وصول نموده
داخل سرکار عامه

مردمه بلهاری وغیره خیاطان متعینه توپخانه فاصلات بحساب خالصه گاری می آید برآید

اینها در اقبال ان عدد ها سپاهیان می آرند لهذا رسند کیفیت فاصلات معروض عالی

قسمی که منظور مزاج باشد سخط زیاده حد ادب تقصیر تقصیر تقصیر

مبارک
مطلوب
ارکان عالی
مدد والد
سعادت
وقایع

فاصلات متعلقه سلطان مسعده وتسک ماه

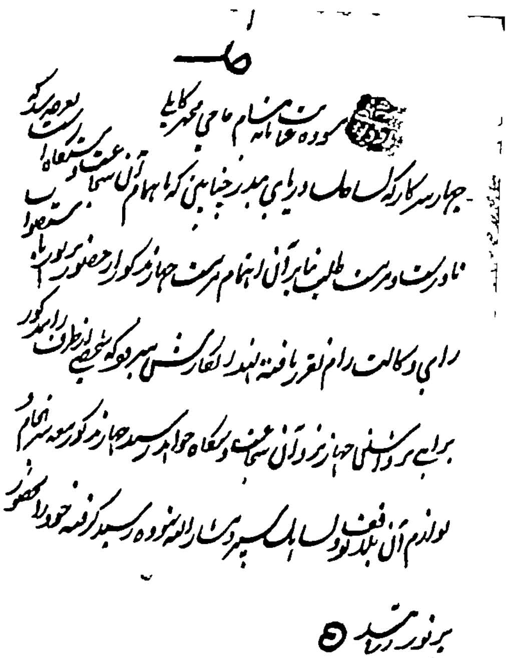

مسوده عتاب نامه بنام حاجی محمد کابلی

جهاز سرکار که امسال در پای بندر جنابین که باهتمام آن سیادت و عنایت شعار است بعهده که [illegible]

نادرست و درست طلب نما بر آن اهتمام درست جهاز مذکور از حضور پرنور با [illegible]

رای وکالت را ملتفت نیافته بندر لکارشی سپرده که شخصی از طرف را بمدد کور

برای برگردانیدن جهاز نزد آن سیادت و عنایت شعار جواهر رسید جهاز مذکور بسعه سرانجام

لوازم آن بلد فعت بوده [illegible] الیه نزد وه رسید گرفته خود را معذور

بر نور رسید

عتاب نامه بنام حاجی محمد کابلی در باره جهاز

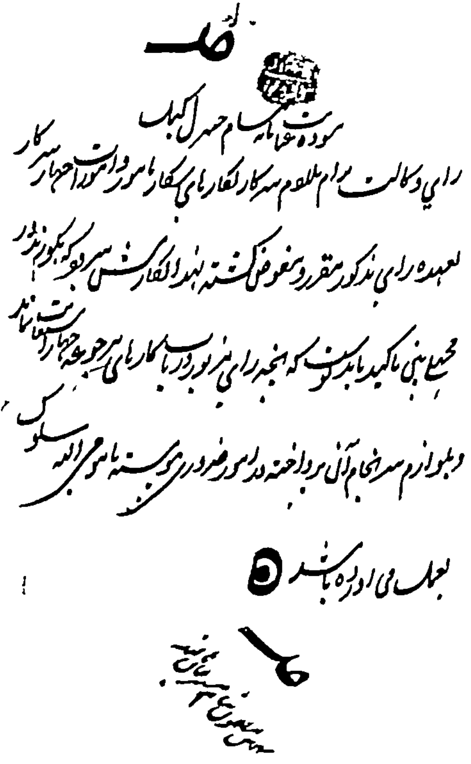

صح

مسوده عنایت نامه بنام جنرال کمبل

برای وکالت جنرال ملکم سرکار انگلیس که بامور ولایات و امورات چهار سرکار

بعهده رای بندگان مقرر و مفوض گشته بندگان انگلیس [illegible] که بکوزند در

مجملا بنی تأکید باید بشود که آنچه رای بندگان [illegible] درباب کارهای مرجوعه چهار را سرانجام نمایند

و بلوازم سرانجام آن پرداخته در امور ضروری [illegible] بسته با [illegible] اسلوک

بعمل می آورده باشند

صح

عنایت نامه بنام جنرال کمبل دربارهٔ انتظام چهار

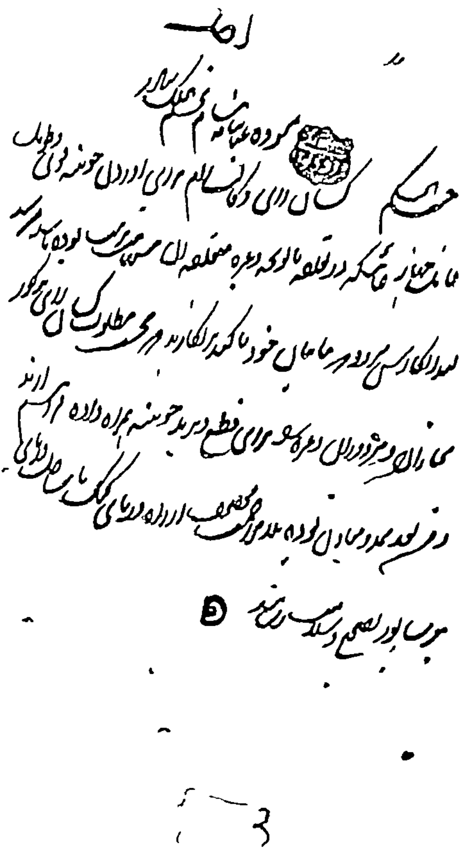

[illegible]

[illegible] نظم الملک سالار

حسب الحکم [illegible] سالم [illegible] خوسنه [illegible]

[illegible] که در قلعه [illegible] معلقه [illegible] بوده باید [illegible]

[illegible] خود [illegible]

[illegible] قطع [illegible] خوسنه همراه داده [illegible]

[illegible]

[illegible]

استمالت قرای خوسنه برای تعمیر حصار

۸ شهر جمادی الثانی ۱

رخصت یکماهه اردو وارد هم

الیه
السم
سالی

~~غلام از ابتدای نهضت رایات عالیات همراه رکاب ظفر انتساب خاکسار در~~

سرا اندرونی عیالم در بلده همدان که ... نهم ماه جمادی الثانی تشکیل کرد قرار یافته

و مکان ... باشکی که در ... واقع است از طغیان دریای ... ابتدا

است و ... که رخصت یکماهه مرحمت شود که به تعمیر مکان پرداخته از کارهای

فراغت یافته به رکاب سعادت حاضر می‌شود در جواب هم ...

۲

مسطوری رخصت

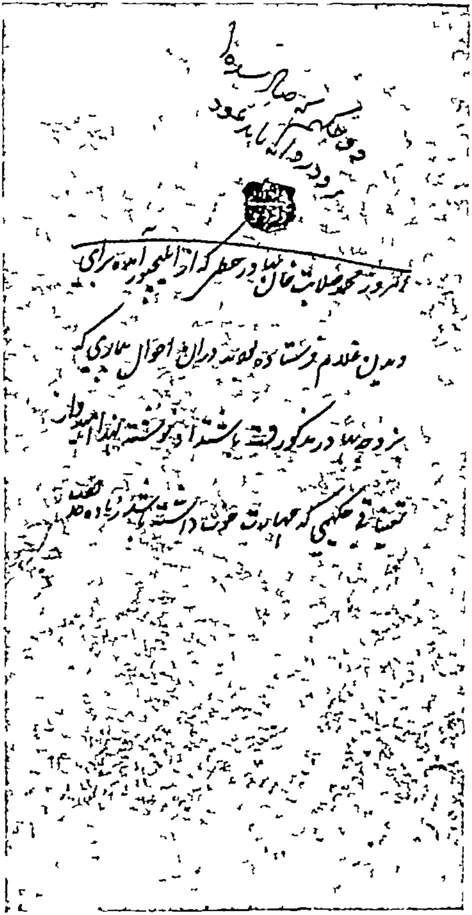

[illegible] صادر شد

دو حکیم [illegible] روانه باید نمود

از روی عرضی محمد صلابت خان [illegible] درخطی که از ایلچپور آمده برای

و مدین غلام نوشته ده بود که دران احوال بیماری که

بزوجه [illegible] در مذکور رفته باشد او نوشته بنابر امیدوار

تعیناتی حکیمی که مهارت خوب داشته باشد زیاده [illegible]

تعیناتی حکماء برائے علاج زوجہ محمد صلابت خاں

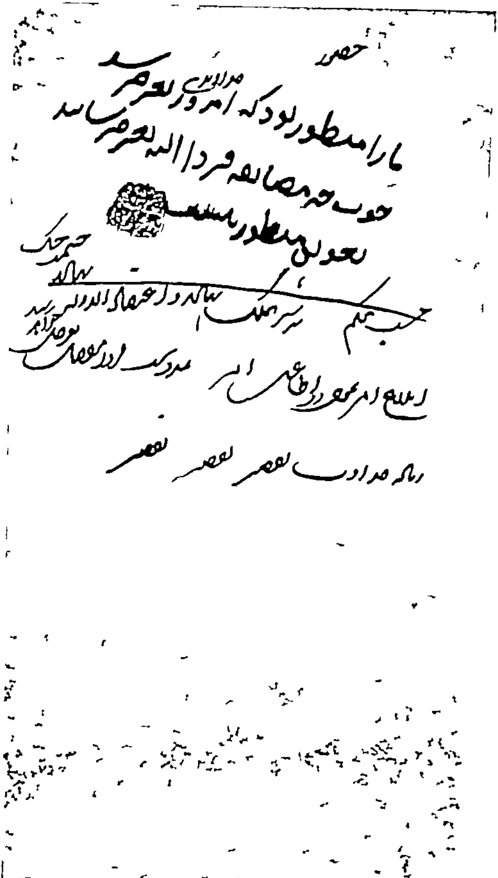

حضور

ما را منظور بود که امروز بعرض رسد

خوب جهت مصالحه فردا الله بعرض میرساند

بعوض منظور رسید

حسب حکم [illegible]

[illegible]

حکم و ہدایت خاص

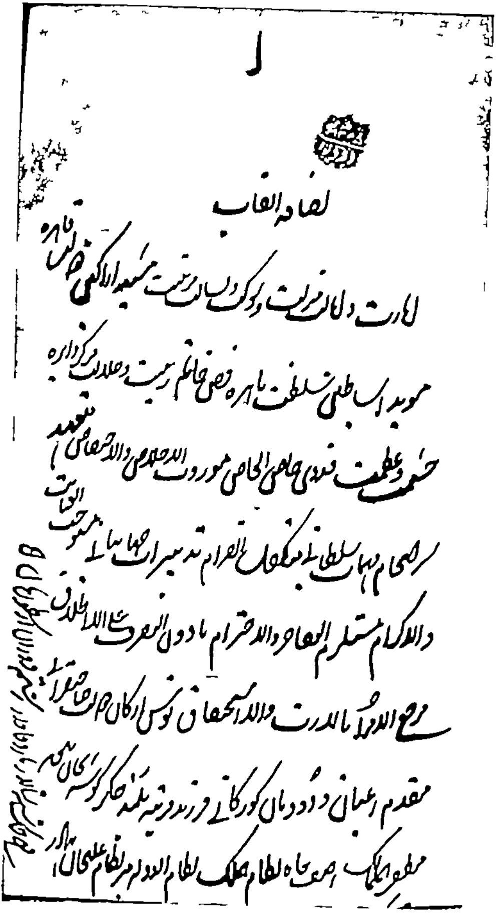

ل

لفافه القاب

امارت و ایالت مرتبت شوکت و اجلال رتبت مشید الارکان قدرت قاهره

موید اساطین سلطنت باهره فیض حاتم رتبت جلالت مرکز دایره

حشمت و عظمت فدوی خاص الخاص موروث الاخلاص والاختصاص متعهد

مهام جهانبانی سلطنت به متکفل القوام تدبیرات جهانبانی ممنوح العنایات

والاکرام مستلزم الاعزاز والاحترام بادی التعرف علی الاخلاق

مرجع الاعلا بالدرجات والاستحقاق مونس ارکان حرمت و احترام

مقدم اعیان دودمان گورکانی فرزند رشید بلند اختر گوهر کان همه

مظفر الممالک آصفجاه نظام الملک نظام الدوله میر نظام علیخان بهادر

[illegible]

لفافه القاب

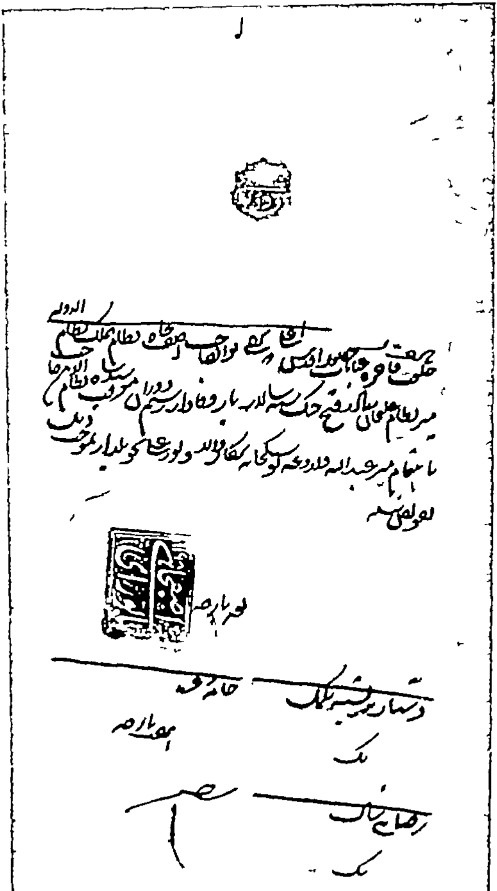

الدوله
خلعت فاخره جناب حضرت اقدس [illegible] نواب آصف جاه نظام الملک نظام
میر نظام علی خان [illegible] جنگ سپه سالار یار وفادار رستم دوران معروف به نظام الامرا
با اهتمام میر عبدالله [illegible] و [illegible]
[illegible]

دستار [illegible] یک
جامه [illegible]
نیم پارچه
یک

رضایی [illegible]
یک

خلعت از حضرت شاه عالم ثانی

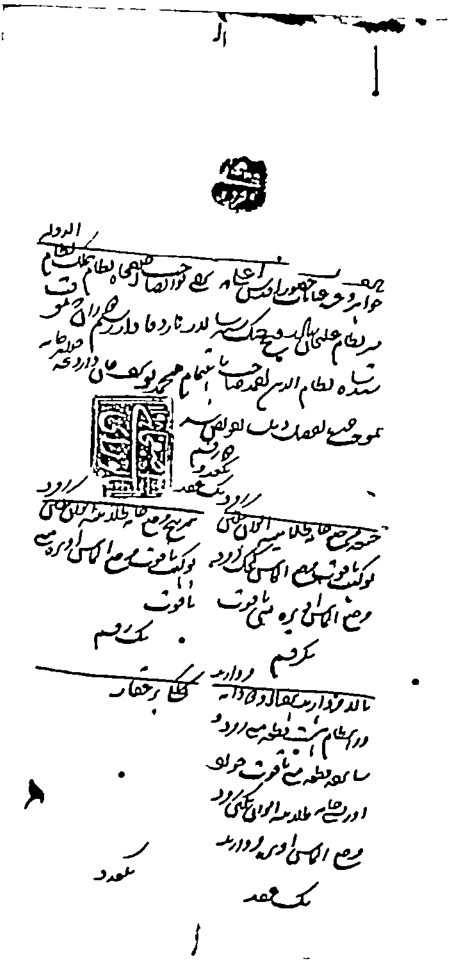

الدوله
جواہر وغیرہ عنایات حضور اقدس اعلیٰ کہ نواب آصفجاه نظام الملک نظام
میر نظام علی خاں بہادر فتح جنگ سپہ سالار [illegible] حکم [illegible]
شده نظام الدین [illegible] باہتمام محمد یوسف خاں داروغہ جواہر خانہ
[illegible] لعل [illegible]
[illegible]
یک عدد
یک عقد

سرپیچ مرصع طلا [illegible] الماس [illegible]
لوکٹ یاقوت مرصع الماس [illegible]
مرصع الماس [illegible] یاقوت
یک قسم

سرپیچ مرصع طلا [illegible]
لوکٹ یاقوت مرصع الماس [illegible]
یاقوت
یک قسم

مالا مروارید [illegible]
[illegible] قطعہ [illegible]
[illegible] قطعہ [illegible] یاقوت [illegible]
[illegible] طلا [illegible]
مرصع الماس [illegible] مروارید
یک عقد

کلگی [illegible]
یک عدد

یادداشت جواہر وغیرہ عنایت کردہ حضرت شاہ عالم ثانی

۴۷

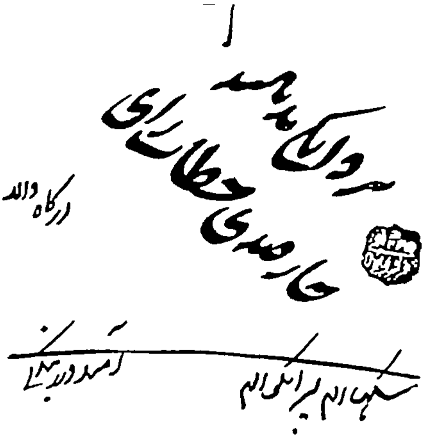

ا

سردار کل پادشاهی

حاجی صدری خطاب داری

درگاه والا

[illegible]

سرداری خطاب و منصب

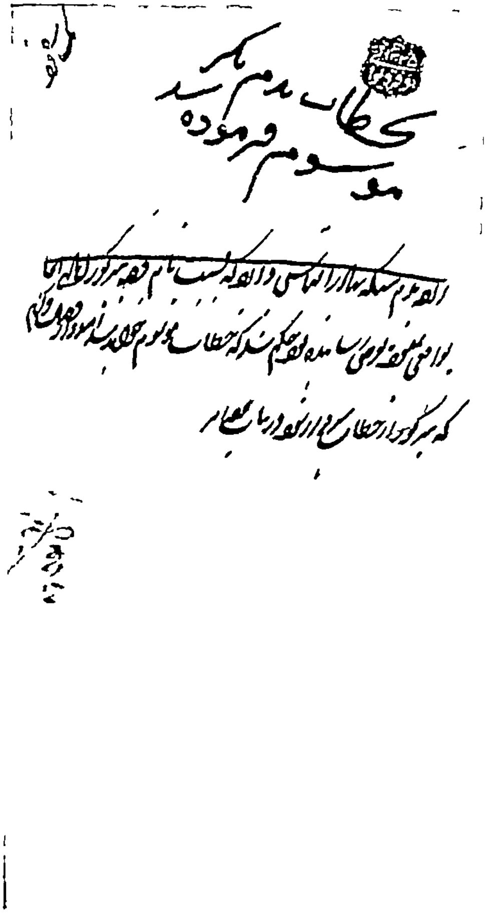

بخطاب ندیم بکر موسوم فرموده

سور نام 'ندم بکر'

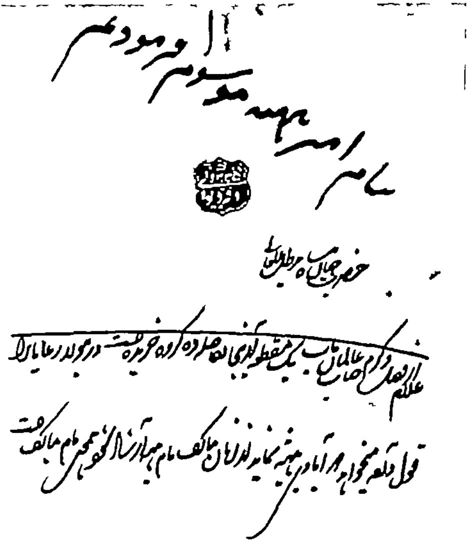

عکو ر نامۂ "امیر مشہد"

نیز تجویز نموده بوجهی رسانیدند درباب ثبت نمودن در دفتر نام
موضع اسانور باسم نواده اعظم و تمام تاریخی باسم تمسک در کرده تعلقه نگار
دو بندار منجمله ملک نونسیج حصه ام

العبد

حضور پرنور مسند اقدس

جاری و ...

۱۲۱۱

در وقت معاودت مرشدزاده عهد اقبال سکندر شاه بهادر از سیر رنگ بنی

به اراده استقبال نوبی به تاریخ دوم رمضان ۱۲۰۶ هجری از منزل

توت ... جهار کروهی به موضع اماپور سرحد تعلقه تارمی رسیدند اعظم الامرا

منیر الملک معین الدوله علام سید خان بهادر سهراب جنگ نام موضع اماپور

اسم نواب اعظم مقرر نموده برای بنا در موروثی در سند وارد در

دوم تاریخ سیوم ماه مذکور سنه الیه در منزل کلکور سرکار در انعام اراضی جوهیه

و سیر قلعه تارمی که در تصرف کنهیا لک زمیندار بود تشریف ارزانی داشتند

بعد ملاحظه قلعه و قیام شدن تهانه سرکار بنام تارمی از ارزانی بکشد کرده

سند بنام موضع "اماپور" (صفحه اول)

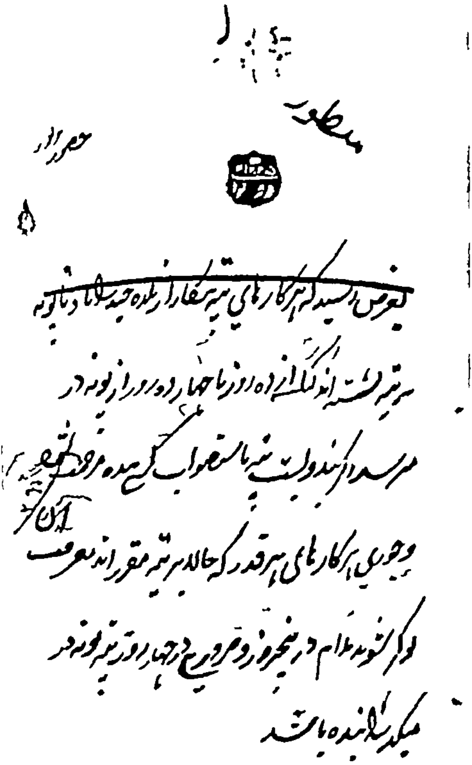

مسطور

حضور انور

بعرض رسید که هر کارهای تپه سرکار از بلده حیدرآباد تا پونه

سر تپه نشسته اند لیکن از ده روز تا چهار روز دو روز از پونه در

میرسد از سند دولت تپه با استصواب گی میده مرقوم

وجوهی هر کارهای هر قدر که حالا سر تپه مقرر اند معرفت

نوکر شوند مدام در پنج روز و در چهار روز تپه پونه در

بلده رسانیده باشد

استطام شده از بلده حیدرآباد تا پونا

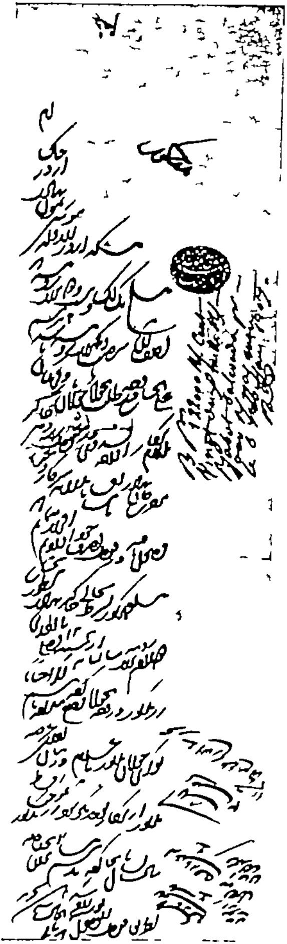

سواد آوردهٔ موسی رسون اردر حکم اردرالدوله صادر

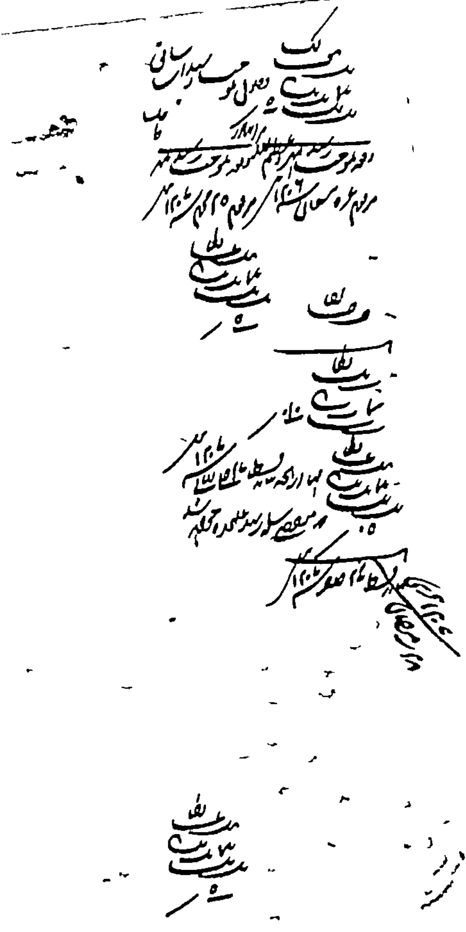

خطا ز ٹیپو سلطان سند (صفحه ثانی)

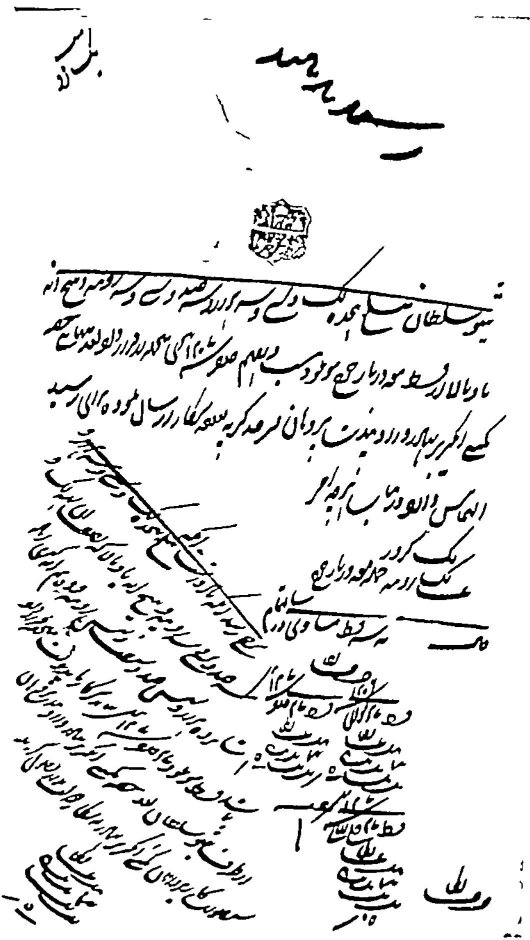

خطا رقعہ سلطان شہید (صفحہ اول)

فدوی مسم

دهات
و غیره
دربارهٔ سابق فرموده شده بود که موضع ناقوت پور
سرکار حویلی محمد آباد که تعلق بمکانگیر ضیاء الدوله بهادر مقرر است عهود و تنخواه
مردم محل منظور است که نه بهادر مذکور مال که عوده دهات
مذکور در تنخواه محل حاصل فرمائیم باید اسوال مرسل
بملاحظه رسیده و اس فرشیاره شده باشد که سه بهادر مذکور
معاوضه داده سوال دهات مرقوم بنام محل نوسه باد

متعلق موضع ناوت پوره

حضرت غفران مآب نواب میر نظام علی خان بہادر

سنہ ۱۱۷۰ ہجری تا سنہ ۱۲۱۸ ہجری

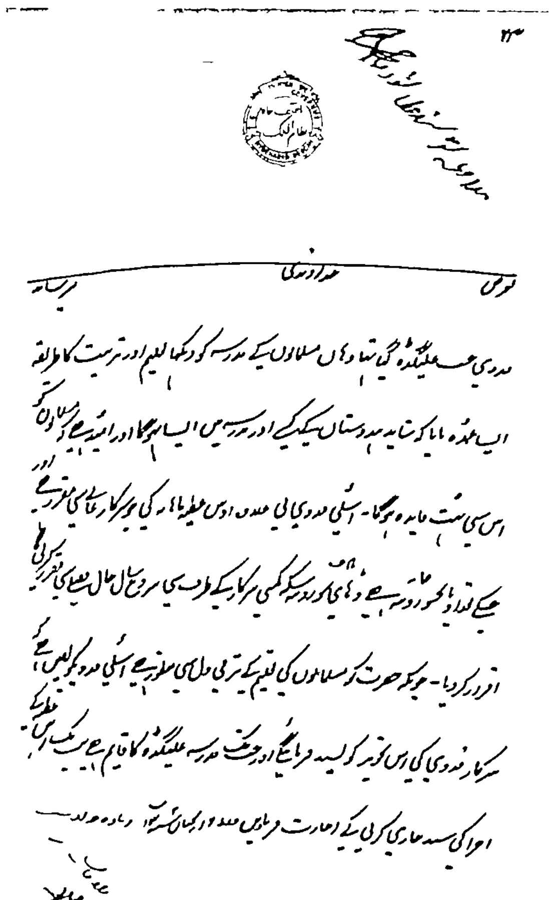

۲۳

[illegible]

نمبر [illegible] دربارہ

فدوی جب علیگڈھ گیا تھا وہاں مسلمانوں کے مدرسہ کو دیکھا تعلیم اور تربیت کا طریقہ
ایسا عمدہ پایا کہ شاید ہندوستان بھر میں اور مدرسہ میں ایسا ہوگا اور امید ہے کہ مسلمانوں کو
اس سے بہت فائدہ ہوگا۔ اسلئے فدوی نے مدد اوس عطیہ پانسو کی جو سرکار عالی سے مقرر ہے اور
جسکے تعداد ماہوار دو سو روپیہ ہے وہی [illegible] کسی سرکار کی طرف سے [illegible] سال حال تعلیم کی تقرری کر
اقرار کر دیا۔ چونکہ حضرت کو مسلمانوں کی تعلیم کی ترقی دل سے منظور ہے اسلئے امید کہ تعلیم کے
سرکار فدوی کی اس تحریر کو پسند فرمائینگے اور جب تک مدرسہ علیگڈھ کا قائم ہے یہ مدد اس [illegible] کے
اجرا کی سند جاری کرنے کی اجازت فرمادیں [illegible] زیادہ حد ادب

عرضی فدوی

حکم عطائے سند امداد مدرسۃ العلوم علی گڈھ

۱۳

مسئلہ محمد [illegible] بہ نمبر

۱۳/۲/۱۲

H. E. H. THE NIZAM'S GOVERNMENT HYDERABAD-DECCAN
آصف جاہ
نظام الملک

معروضہ ملازمان ولی النعمت حضرت بندگان عالی مدظلہ العالی — میرسامد

تقررات و تبدیلات ذیل معین المہامیوں میں مناسب اور
۲ قرین مصلحت معلوم ہوتے ہیں۔ امید ہے کہ سرکار انکو پسند اور
منظور فرماکر شرح منظوری سے سرفراز فرمائینگے۔

معین المہام عدالت — محمد الملک بہادر۔
" کوتوالی — شہامت جنگ بہادر
" متفرقات حسام الملک بہادر

اسکے ملاحظہ سے ملازمان والا پر روشن ہوگا کہ عدالت

تقرر و تبدیل معین المہامان

حضرت غفران مکان نواب میر محبوب علی خان بہادر

سنہ ۱۲۸۰ ہجری تا سنہ ۱۳۲۹ ہجری

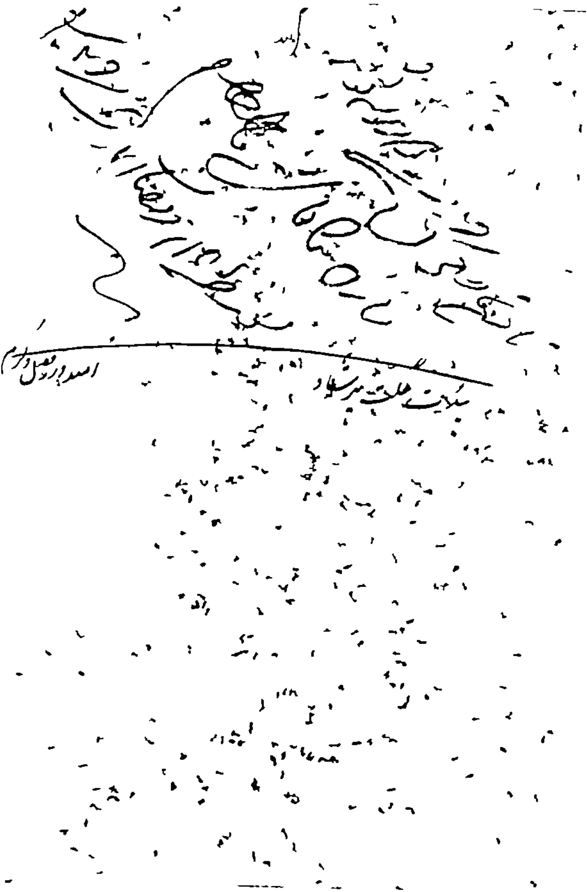

اعرالی ومه سعر ت طاوس مسمت ماوس

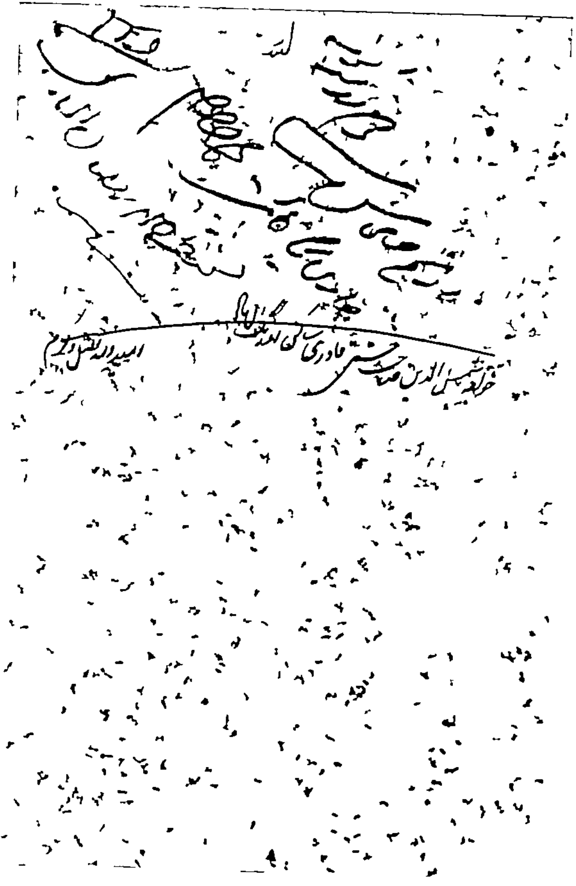

خواجه شمس الدین محمد حسن قادری کان الله له امیدوار اللطف والرحم

اوائل سنه تقریب جلوس میمنت مانوس

اعلیٰ حضرت بندگان عالی متعالی مدظلہ العالی

جلوس میمنت مانوس ۴۔ رمضان المبارک سنہ ۱۳۲۹ھ

بعض خاص دلچسپی کے کاغذ مثلاً "وقائع"، "اخبار" اور "خرچ نامہ" وغیرہ کے اقتباسات اور نقول کی ترتیب تقریباً مکمل ہوگئی ہے بہت جلد ضروری یادداشتوں کے ساتھ ان کی طباعت و اشاعت عمل میں آئے گی

اس وقت صرف چند مختلف کاغذ بطور نمونہ شائع کیے جاتے ہیں

۱۱۰ - میران

۱۱۱ - ندارد

۱۱۲ - نذرانہ

۱۱۳ - نرخ نامہ

۱۱۴ - نقشہ جات

۱۱۵ - نوازش نامہ

۱۱۶ - واجب العرض

۱۱۷ - واصلات

۱۱۸ - وراثت نامہ

۱۱۹ - وصیت نامہ

۱۲۰ - وضعات

۱۲۱ - وقائع

۱۲۲ - وکالت نامہ

۱۲۳ - ہنڈویات

۱۲۴ - یادداشت

ان کاغذات کے متعلق جو کتابیں زیر ترتیب ہیں ان سے ان سب کاغذات کی اقسام، ان کے اغراض و مقاصد اور ان کی صورت وغیرہ تمام ضروری اُمور کی پوری طرح وضاحت ہو جائیگی۔

۹۲ - للمسدی

۹۳ فول

۹۴ کفالت نامہ

۹۵ کعب

۹۶ گذارش

۹۷ گذاشت

۹۸ - گوشوارہ

۹۹ ماہانہ

۱ محکمہ

۱۱ مداخل مخارج

۱۲ مراسلت

۱۳ مطلوبات

۱۴ معاہدہ

۱۵ معروضہ

۱۶ مسمہ جات

۱۷ موجودات

۱۸ موقوفات

۱۹ ہمراہ

۷۴ - ضمانت نامہ

۷۵ - طومار

۷۶ - عرضی

۷۷ - عنایت نامہ

۷۸ - فارغخطی

۷۹ - فاصلات

۸۰ - فرامین

۸۱ - فرمایش

۸۲ - فروخت نامہ

۸۳ - قولی نامہ

۸۴ - فہرست

۸۵ - فیصل نامہ

۸۶ - فیصلہ جات

۸۷ - قبالہ

۸۸ - قبض

۸۹ - قبض الوصول

۹۰ - قبولیت

۹۱ - قسمت نامہ

۵۶- حکم نامہ

۵۷ خطوط

۵۸ داخل سرکار

۵۹ داغ نامہ

۶۰ دستک

۶۱- دست گرداں

۶۲ دستورالعمل

۶۳ دہہ جھاڑا

۶۴- ڈول

۶۵ راضی نامہ

۶۶ رسد

۶۷ روزنامچہ

۶۸ رہن نامہ

۶۹ سجل سداب

۷۰- سقطی نامہ

۷۱- سوال

۷۲- سوال وجواب

۷۳- سیاہہ

۳۸ - تقاوی

۳۹ - تقررات

۴۰ - تقسیم نامہ

۴۱ - تمسک

۴۲ - تہ نامہ

۴۳ - جمع بندی

۴۴ - جمع وصول باقی

۴۵ - جمع وصول خرچ

۴۶ - جنتری

۴۷ - جھاڑا

۴۸ - چٹھی

۴۹ - چوتھ

۵۰ - چہرہ

۵۱ - حاصل

۵۲ - حاضر ضامنی

۵۳ - حاضری وصول

۵۴ - حقیقت

۵۵ - حکم تسد

۲ ڈھوری

۲۱- ہانا

۲۲ ٹھکوٹہ

۲۳ بیع نامہ

۲۴ ترک

۲۵ پروانہ

۲۶ ٹیکس

۲۷ تاریخ

۲۸ تاکیدات

۲۹- تحویر

۳- تحویر سند

۳۱ تحریر

۳۲ تحفہ جات

۳۳ تشخیص

۳۴ تصفیہ نامہ

۳۵- تصدیق

۳۶- تعمد

۳۷- تعویض

۲ - اخبار

۳ - اخراجات

۴ - ارسٹھہ

۵ - استادہ

۶ - اسم نویسی

۷ - اسناد

۸ - اشتہار

۹ - اطلاق

۱۰ - اقرارنامہ

۱۱ - التماس

۱۲ - آمدنی

۱۳ - اندازہ

۱۴ - آورجہ

۱۵ - بایدداد

۱۶ بایدگرفت

۱۷ - بدرنویسی

۱۸ برآورد

۱۹ برطرفی نامہ

جانب قابل قدر اور بے نظیر ہے جس سے نہ صرف مملکت آصفیہ یا دکن کی تاریخ بلکہ ہندوستان کی تاریخ کے لئے بھی صحیح، قابل اعتماد اور جانب وافر مواد دستیاب ہوتا ہے اسی اہمیت کے مدنظر تاریخ سے دلچسپی رکھنے والے اشخاص کے عام طور پر استفادہ کرسکنے کے لئے خاص قواعد منضبط کئے گئے اس ضمن میں۔ بہت ضروری تھا کہ ایسی کتابیں بھی فراہم رہیں جن سے۔ صرف کاغذات دفتر کی ترتیب و تہذیب و تنسیق وغیرہ میں مدد ملے بلکہ تحقیقات کرنے والوں کو حوالوں وغیرہ کے تعین میں سہولت ہو چنانچہ اسی غرض سے دکن اور ہندوستان کی تاریخ، دفتری اصطلاحات اور فارسی لغات کی منتخب قلمی اور مطبوعہ کتابیں جمع کرلی گئیں ان میں کی بعض کتابیں ایسی نایاب ہیں کہ دنیا کے کسی اور کتب خانے میں ان کا موجود ہونا ظاہر نہیں ہوا

ان خاص قلمی کتابوں کی ایک بہت تفصیلی مستقل فہرست علحدہ مرتب و طبع ہو رہی ہے۔

دفاتر دیوانی و مال و ملکی کے قدیم کاغذات کے اقسام و عنوانات صدہا سے متجاوز ہیں ہر قسم اور عنوان کی ذیلی اقسام متعدد ہیں ان کے متعلق ایک علحدہ مفصل اور مکمل کتاب زیر ترتیب ہے

اس جگہ صرف چند عنوانات اور اقسام کی ایک مختصر فہرست درج کی جاتی ہے۔

۱ - احکام

ضم کر لیا گیا۔

دفتر دار الانشاء بھی ایک نہایت قدیم مستقل دفتر تھا اس کا متعلقہ حصہ بھی دفتر دیوانی و مال میں منتقل ہوا۔

اس طرح ایک ہی نوعیت کے اور ایک دوسرے سے بالکل متعلق دفاتر کی یکجائی سے نہ صرف ان کی اہمیت میں اضافہ ہوا بلکہ کام میں بڑی سہولت پیدا ہو گئی۔

نواب سر سالار جنگ مختار الملک بہادر کے جدید انتظام کے بعد اگرچہ اکثر انتظامی امور کی انجام دہی ان دفاتر سے متعلق نہیں رہی تھی لیکن اجرائی اسناد اور عطائے معاش کا سلسلہ برابر قائم رہا اور ان اُمور کی تکمیل ان ہی دفاتر سے ہوتی رہی۔ معاش کی تحقیقات اور دریافت نیز اجرائی اسناد اور عطائے معاش کی تصدیقی کارروائیاں ان ہی دفاتر سے متعلق ہیں جاگیر داروں کے جاگیری جھگڑوں اور تعہد داروں کے حسابی تصفیوں کے متعلق بھی ان ہی دفاتر سے مواد فراہم کیا جاتا رہا۔ اب بھی دفاتر مال گزاری و عطیات، فینانس، صدر محاسبی، صوبہ داراں، تعلقداراں، معتمدی صرف خاص مبارک تعلقداری اطراف بلدہ، اُمور مذہبی اور عدالت عالیہ وغیرہ سے تصدیقی کارروائیاں اس دفتر پر آتی ہیں۔

ان دفاتر کو نہ صرف اسنادی ہونے کی وجہ سے خاص اہمیت حاصل ہے بلکہ ان میں وہ بیش بہا نایاب تاریخی خزانہ موجود ہے جو بلحاظ قدامت و نوعیت

خزانہ عامرہ وغیرہ قائم کئے۔ اصلاح میں بھی طریقۂ عہد و تفویض وغیرہ کو موقوف کر کے جدید انتظام کیا۔ اس وقت سے انتظامی کاروبار کا تعلق دفاتر دیوانی و مال سے اس طرح باقی رہا۔ البتہ عطائے جاگیر و انعام و اجرائی اسناد و تصدیق اسناد و معاش وغیرہ کا تعلق بدستور باقی رہا

دفتر دیوانی اور دفتر مال کی سردفتری موروثی طور پر دو خاندانوں کے تفویض تھی۔ اخراجات دفتر، متصدیان اور خود سردفتر کی تنخواہ کے لئے کثیر آمدنی کی متعدد جاگیرات مقرر تھیں

ایک زمانہ سے دفاتر کا انتظام نہایت ناقابل اطمینان ہوگیا تھا۔ ان دفاتر کے انتظام کو براہ راست سرکاری نگرانی میں لے لینے کی شدید ضرورت محسوس کی جارہی تھی۔ ان دفاتر کو بالآخر سرکار میں لے لیا گیا۔ دفتر مال کے ساتھ دوسرے ضمنی دفاتر یعنی دفاتر مناصب و خطابات و مواہر بھی سرکار میں لے لئے گئے

دفتر استیفاء مال بھی ایک جاگیردار کی تحویل سے دفتر دیوانی میں ضم کرلیا گیا

شاہجہان اور اورنگ زیب کے عہد کے کچھ دفتر اورنگ آباد کی شاہی عمارات میں مقفل تھے اس کو بھی دفتر دیوانی میں منتقل کرلیا گیا

دفتر ملکی نواب سراج الملک بہادر اور نواب مختار الملک بہادر کے عہد وزارت کا دارالانشاء ہے اس دفتر کو بھی دفاتر دیوانی و مال و استیفاء کے ساتھ

حضرت مغفرت مآب نواب آصف جاہ اول نے دکن میں سلطنت آصفیہ کا نظم و نسق وہی رکھا جو سلطنت مغلیہ میں رائج تھا۔ تمام اُمور کی انجام دہی کے لیئے دفتر دیوان قائم کیا گیا۔ دفتر دیوان دکن ہی کا مخفف بظاہر دفتر دیوانی ہے۔ دفتر دیوانی کے دو اہم شعبے یا دفتر ہو گئے تھے۔ صوبہ جات خجستہ بنیاد اورنگ آباد، برار، بیجاپور اور برہان پور سے متعلق جملہ فوجی اور مالی انتظامات مثلاً نگہداشت جمعیت، تقرر، تعیناتی، برطرفی، عہد نامہ جات، تقرر عمالان و تعہد داران نیز انتظام مالیہ، وقائع نگاری، حسابات، جمع و خرچ، اجرائی اسناد و احکام نسبت عطائے جاگیر و انعام تنخواہ وغیرہ کی تکمیل جس دفتر سے متعلق تھی وہ دفتر دیوانی تھا۔ اور صوبہ فرخندہ بنیاد حیدرآباد و صوبہ محمدؐ آباد بیدر سے متعلق یہ اُمور جس دفتر میں طے پاتے تھے وہ دفتر مال کہلاتا تھا۔

یہ ہر دو دفتر جن عہدہ داروں کے تفویض تھے وہ سر دفتر یا دفتر دار کہلاتے تھے۔ ان دفاتر کی ذیلی کارروائیوں کی تکمیل کے لیئے دیگر دفاتر بھی رفتہ رفتہ حسب ضرورت قائم ہوتے گئے جہاں ان کی نوعیت کے لحاظ سے مختص اُمور طے پاتے تھے۔ لیکن جملہ انتظام مملکت کا انصرام دفتر دیوان (دفاتر دیوانی و مال) سے ہوتا تھا۔

نواب سر سالار جنگ مختار الملک بہادر کے عہد وزارت میں بھی تمام کاروبار ریاست کا انصرام دفاتر دیوانی و مال ہی سے ہوتا تھا۔ لیکن نواب صاحب نے جدید نظم و نسق کی بناء ڈالی اور مختلف دفاتر معتمدین، صدر محاسبی،

دفتر دیوانی اور اس کے متعلقہ دفاتر سلطنت آصفیہ کے نظم ونسق کے خاص، اہم، اور اولیں دفتر ہیں ان دفاتر کی تفصیل یہ ہے —

١ دفتر دیوانی

٢ دفتر مال

٣ دفتر ملکی۔

٤ دفتر دارالانشاء

٥ دفتر استیفاء

٦ دفتر مناصب وخطابات۔

٧ دفتر مواہیر۔

٨ دفتر سلاطین متعلقہ۔

۷۸-	یادداشت مردم شماری و بہائم شماری صفحہ اول (عکس)	۲۶۹
۷۹-	یادداشت مردم شماری و بہائم شماری صفحہ ثانی (عکس)	۲۷۱
۸۰-	یادداشت موجودات فوج متعلقہ حبش خان صفحہ اول (عکس)	۲۷۳
۸۱-	یادداشت موجودات فوج متعلقہ حبش خان صفحہ ثانی (عکس)	۲۷۵
۸۲-	یادداشت ہائے عہد شاہ جہانی	۲۷۷

۶۳	روزنامچه وقائع بلده حیدرآباد سنه ۱۲۷۳ ه	۲۱۵
۶۴	روزنامچه وقائع قلعه اودگیر سنه ۱۲۷۳ ه	۲۲۷
-۶۵	روزنامچه وقائع صوبه بنگاله سنه ۱۲۷۳ ه	۲۳۵
۶۶	اطلاع وفات و انتظام اسباب ملک غوری منصبدار صفحه اول (عکس)	۲۴۱
۶۷	اطلاع وفات و انتظام اسباب ملک غوری منصبدار صفحه ثانی (عکس)	۲۴۳
-۶۸	اطلاع وفات و انتظام اسباب ملک غوری منصبدار صفحه ثالث (عکس)	۲۴۵
۶۹	اطلاع وفات و انتظام اسباب ملک غوری منصبدار صفحه رابع (عکس)	۲۴۷
۷۰	وقائع کلیان سنه ۱۲۸۲ ه	۲۴۹
۷۱	صفحه از فهرست فرمان درگاه خلایق شاه (عکس)	۲۵۵
۷۲	صفحه از فهرست فرمان درگاه خلایق شاه (عکس)	۲۵۷
۷۳	امداد سید عبدالوهاب در خدمت محاصره قلعه (عکس)	۲۵۹
۷۴	یادداشت درباره خزانه برهان پور (عکس)	۲۶۱
۷۵	احکام عرر مهر معصوم (عکس)	۲۶۳
-۷۶	یادداشت درباره صوبه دکن و صوبه خاندیس وغیره صفحه اول (عکس)	۲۶۵
۷۷	یادداشت درباره صوبه دکن و صوبه خاندیس وغیره صفحه ثانی (عکس)	۲۶۷

۴۷- عطائے خدمت فوجداری و شقداری پرگنہ سری کنڈہ سرکار مظفر نگر صوبہ محمد آباد (عکس) ۱۴۷
۴۸- محالات جاگیر حضرت مغفرت مآب نواب آصف جاہ بہادر اول ۱۴۹
۴۹- سرفرازی منصب ہفت ہزاری ذات و ہفت ہزار سوار بہ راجہ ساہوجی نبیرۂ راجہ سیواجی (عکس) ۱۵۷
۵۰- تصدیق حاضری محمد غوث متعینہ باغ شہزادی زیب النساء بیگم (عکس) ۱۵۹
۵۱- تصدیق حاضری محب علی داروغہ دارالشفاء و طبابت اورنگ آباد (عکس) ۱۶۱
۵۲- عطائے زمین برائے تعمیر حویلی بہ کہر سنگھ (عکس) ۱۶۳
۵۳- روزنامچہ وقائع قلعہ فتح آباد عرف دھارور سنہ ۱۰۷۱ھ ۱۶۵
۵۴- نرخ بازار قصبہ راہگیر صفحہ اول (عکس) ۱۷۳
۵۵- نرخ بازار قصبہ راہگیر صفحہ ثانی (عکس) ۱۷۵
۵۶- نرخ بازار قصبہ راہگیر صفحہ ثالث (عکس) ۱۷۷
۵۷- نرخ بازار قصبہ راہگیر صفحہ رابع (عکس) ۱۷۹
۵۸- روزنامچہ وقائع صوبہ بگلانہ سنہ ۱۰۷۲ھ ۱۸۱
۵۹- روزنامچہ وقائع قلعہ احمد نگر سنہ ۱۰۷۲ھ ۱۸۹
۶۰- روزنامچہ وقائع قلعہ پریندہ سنہ ۱۰۷۲ھ ۱۹۳
۶۱- روزنامچہ وقائع قلعہ اودگیر سنہ ۱۰۷۲ھ ۱۹۷
۶۲- روزنامچہ وقائع بلدہ حیدرآباد سنہ ۱۰۷۲ھ ۲۰۱

۳۶ اخبار ڈیوڑھی آصف الدولہ سنہ ۱۲۱۱ھ و سنہ ۱۲۱۲ھ ۱۰۵
۳۷ سیاہہ اخبار دربار معلیٰ سنہ ۱۲۱۲ھ ۱۰۹
۳۸ اخبار ڈیوڑھی نواب سعادت علی خاں سنہ ۱۲۱۳ھ و سنہ ۱۲۱۴ھ ۱۱۵
۳۹ اخبار لکھواجی سنہ ۱۲۱۴ھ ۱۱۹
۴ اخبار ڈیوڑھی علی بہادر سنہ ۱۲۱۴ھ ۱۲۳
۴۱ عطائے سکاکل و راجمندری و ایلورو و مصطفیٰ نگر بنام موسیٰ بوسی غضنفر جنگ بہادر (عکس) ۱۲۹
۴۲ تحقیق در رقم بعہدہ حسن دوست خاں بہادر شمس الدولہ مبارز جنگ (عکس) ۱۳۱
۴۳ عطائے نیابت و فوجداری باناں گھاٹ متعلقہ کرناٹک صوبہ فرخندہ بنیاد حیدرآباد بہ حسن دوست خاں بہادر شمس الدولہ مبارز جنگ (عکس) ۱۳۵
۴۴ خراج روز داخل شدن تابوت حضرت مغفرت مآب بروضہ (عکس) ۱۳۹
۴۵ ادائی قیمت زمین برائے مرقد شریف حضرت مغفرت مآب (عکس) ۱۴۱
۴۶ مسطوری اخراجات طعام و گل و خوشبوئی و عود و وظائف طالب علماں و صلوٰۃ خواناں متعینہ روضہ حضرت مغفرت مآب (عکس) ۱۴۳

۱۷- یادداشت جواہر وغیرہ عنایت کردہ حضرت شاہ عالم ثانی (عکس) ۴۹
۱۸- خلعت از حضرت شاہ عالم ثانی (عکس) ۵۱
۱۹- اضافہ القاب (عکس) ۵۳
۲۰- حکم و ہدایت خاص (عکس) ۵۵
۲۱- تعیناتی حکماء برائے علاج زوجہ محمد صلابت خان (عکس) ۵۷
۲۲- منظوری رخصت (عکس) ۵۹
۲۳- انتظامات فراہمی چوبینہ برائے تعمیر جہاز (عکس) ۶۱
۲۴- عنایت نامہ بنام جنرل کمبل دربارۂ انتظام جہاز (عکس) ۶۳
۲۵- عنایت نامہ بنام حاجی محمد کابلی دربارۂ جہاز (عکس) ۶۵
۲۶- فاضلات متعلقہ خیاطان متعینہ توشک خانہ (عکس) ۶۷
۲۷- تقرر و تبدل ملازماں (عکس) ۶۹
۲۸- برآوردات مرمت شہر پناہ صفحہ اول (عکس) ۷۱
۲۹- برآوردات مرمت شہر پناہ صفحہ ثانی (عکس) ۷۳
۳۰- انتظام متعلقہ تالاب درک ۷۵
۳۱- نرخ غلہ بازار ندی پار (عکس) ۷۹
۳۲- نرخ خوش خرید بازارات حیدرآباد ۸۱
۳۳- اخبار چیناپٹن (مدراس) ۹۱
۳۴- اخبار دارالخلافہ شاہجہان آباد سنہ ۱۱۸۳ھ ۹۵
۳۵- سیاہہ اخبار دربار معلیٰ سنہ ۱۲۰۶ھ ۹۹

فہرست

سلسلہ	عنوان	صفحہ
۱	فہرست	از الف تا و
۲	تعارف	۱
۳	اجرائی ومسہ سعر ست جلوس میمنت مانوس (عکس)	۱۷
۴	اجرائی بومسہ سعر ست جلوس میمنت مانوس (عکس)	۱۹
۵	تقرر و تبدیل معین المہامان (عکس)	۲۳
۶	حکم عطائے سند اضافہ امداد مدرسۃ العلوم علی گڑھ (عکس)	۲۵
۷	متعلق موضع ناموت ورہ (عکس)	۲۹
۸	قسط از ٹیپو سلطان سہد صفحہ اول (عکس)	۳۱
۹	قسط از ٹیپو سلطان سہد صفحہ ثانی (عکس)	۳۳
۱	سحواہ آوردہ موسی رسوں اردر جنگ اردرالدولہ بہادر (عکس)	۳۵
۱۱	استطام نسہ از بلدہ حیدرآباد تا و تا (عکس)	۳۷
۱۲	تبدیل نام موضع اسا ور صفحہ اول (عکس)	۳۹
۱۳	تبدیل نام موضع 'اسا ور' صفحہ ثانی (عکس)	۴۱
۱۴	تجویز نام "امیر پیٹھ" (عکس)	۴۳
۱۵	تجویز نام "ندم نگر" (عکس)	۴۵
۱۶	سرفرازی خطاب و منصب (عکس)	۴۷